

EKMÀRYEWYANA KOMO HYAKA ÀMENHOSAHO ON HA.

Ehonomnà me xaxa Khoryenkom muru yehtxoho yokarymatxhàrà on ha.

¹ Tàrwonà yonytxamohsoy hatà, Khoryenkom, amnyehra, khoryen heno komo wya, Ekmàryewyana heno komo wya. Thenyehra rma haxa nenytxamohsekong hatà, àwyanye. Anar me rha nenytxamohsekong hatà, àwyanye. Tàrwonà yokarymanyero heno komo wya ryhe nenytxamohsekong hatà. Nyamoro heno rma nekarymetxkon hatà, toto heno komo wya, khoryen heno komo wya. ² Umuru haxa ryhe nekarymaye, kàwyanye, amnyeno rma komo wya. Tàrwonà yokarymaxe buru nyakye, Khoryenkom, kàhyakanye.

Onà wyaro kanyenhàr me nehxakonà, Khoryenkom, buru wya. Rokatxho yoh me keryaha hampànà, omeroron kom yoh me mak ha, kanyenhàr me nehxakonà, buru wya. Noro rma yukryeka yakàhtoy. Omeroro nakàhtotàhkaye, tàyàm yano me. ³ Ehonomnà me xaxa Khoryenkom yehtxoho yonyhehe, umuru, ehonomnà me rma rha tesnàr ke. Tàyàm yonyhorunu wyaro rma rha na, umuru yonyhorunu. Àme rye rma haxa natxhe, tàyàm yakoro. Ohxe roro yukryeka yeryaha. Tàrwon ke ohxe roro neryaha, ehonomnà me xaxa tesnàr ke. Noro rma wayehye, tàwya konyhoryetxho menye,

kanhànàthàyamo yowtoho me. Twayhàtxhe rma, kahe yaka toye. Neryewtaye, Khoryenkom hanaka, ehonomnà xaxa hanaka. Neryewtaye, howehehra.

⁴ Khoryenkom hanaka eryewtaxaho rma, kahe yawon kom yoho rma haxa nay hamà. Nyamoro rma, ranoto komo omnyamo katxho me natxhe. Noro ryhe, romuru omoro katxho me haxa naha. Nyamoro yoho rma haxa nay hamà, noro ha.

*Kahe yawon kom yoho rma haxa Txesus yehtx-
oho yokarymatxhàrà on ha.*

⁵ Onà wyaro nkay hatà, Khoryenkom. Romuru omoro, kay hatà. Romuru ro me haxa mpànà khutwamohson ha, àkehe hampànà, ohoko, kay hatà. Àro wyaro kahra mak nexey hamà, kahe yawon komo wya, tanoto komo wya. Onà wyaro nkay xarha tà. Noro yàm me wehxaha. Noro rma, romuru me naha, kay hatà. ⁶ Wahoto wyaro ehonomnà me buru yonyakon hamà, Khoryenkom. Noro rma nyakye, yukryeka hona. Tàwya ànyaknyetoko rma, onà wyaro nkay xarha tà, kahe yawon komo wya. Ranoto komo y, ehonomnà me xaxa manaha katxoko, mosonà wya, kay hatà.

⁷ Onà wyaro nmenhohoy hatà, Khoryenkom, kahe yawon kom hoko.

Khoryenkom yanoto me natxow hatà, kahe yawon komo. Noro wya tàyaketxhenye rma, karyhe tetxow hatà. Atxowowo wyaro karyhe tetxow hatà. Weheto wyaro xarha natxow hatà.

Àro wyaro rma nmenhohoy hatà, kahe yawon kom hoko, tanoto kom hoko. ⁸ Buru hok haxa ryhe, onà wyaro nmenhohoy hatà. Amna horyenà y, toto komo kayaryetà ro me manay hatà, meya roro hatà. Yaworon me xaxa mosonyhen hatà, omryenon komo wya.

⁹ Yaworon me rma rha toto komo yesnàr xe rma haxa manay hatà. Atxke esnàr komo xehra ro mak manay hatà. Àro ke teryehoryemà ro me oyeryan hatà, Khoryenkomo. Oho-ryenà ro rma noro ha. Teryehorye rma rha natxow hatà, omryenon komo, oyowtà komo. Omoro haxa ryhe, nyamoro yoho rma haxa teryehorye roro manay hatà.

Àro wyaro rma nmenhohoy hatà, Khoryenkomo, buru hoko. ¹⁰ Onà wyaro xarha nmenhohoy hatà, noro hoko rma rha.

Amna yohà y, amnyehra yukryeka makàhtoy hatà.
Kahe xarha makàhtoy hatà.

¹¹ Nosomtatken hatà, yukryeka heno, kahe heno hatà. Omoro haxa ryhe, osomtatkahra ro mak manay hatà. Amnye, amnyehran-otho wyaro harha nay hatà, yukryeka heno, kahe heno xarha. Womutho amnyehran-otho wyaro nay hatà.

¹² Amnyehran-otho me ehtoko, womutho amna namomyan hamà, amna wya arymatxho me. Àro wyaro rma rha marymen hatà, yukryeka heno, kahe heno xarha. Amnyehran-otho womutho wyaro ehxera harha nay hatà. Omoro haxa ryhe, tehxemà

roro me manay hatà. Atàhpàra ro mak manay hatà.

Àro wyaro rma nmenhohoy hatà, Khoryenkom, buru hoko. ¹³ Onà wyaro xarha nmenhohoy hatà, noro hoko rma rha. Onà wyaro àkehe hampànà, owya. Ehonomnà me xaxa eryewtako, rohanaka, àkehe hampànà, owya. Howehehra eryewtako, àkehe hampànà. Tan oyehtoko rma haka, onà wyaro kany me axanhàñ komo weryaha hampànà. Ehonomnà me xaxa manaha kany me weryatxhe hampànà, ohoko, àkehe hampànà, owya.

Àro wyaro rma nmenhohoy hatà. Àro wyaro rma nkay hatà, Khoryenkom, buru wya. Àro wyaro kahra mak nexey hamà, kahe yawon komo wya, tanoto komo wya. Nyamoro yoho rma haxa nay hamà, Khoryenkom muru.

¹⁴ Àsok hana natxow ha, kahe yawon kom ha. Ekato me natxow hamà. Khoryenkom yanoto me natxow hamà. Noro ryhe nànyakyatxhe, àwyanye tàmryenon komo yakoronomatxho me. Khoryenkom nenyhoryenàr komo rma yakoronometxhe, kahe yawon komo.

2

Yaworo xaxa mpànà na ha konyhoryetxho komo katxhàrà on ha.

¹ Khoryenkom wya konyhoryetxho komo tenytxatxownà. Àro hoko rma haxa tehxorye tehxatxhe hampànà. Àhnànkahra ro mak tehtxe hampànà.

² Khoryenkomo wya tàyweronàhyamatxho komo yonytxatxownà hatà, khoryen heno komo. Kahe yawon komo ryhe nekarymatxownà hatà, àwyanye. Khoryenkom yanoto komo rma nyamoro hatà. On yawo ro ehtxok hampànà, ketxkon hatà, khoryen heno komo wya. Nanwekyatxkon mak hatà, nyamoro heno. Àsok hana nehxatxkon ha, anweknye heno kom ha. Eyukhura tehtokonye, tanàhnosom me nehxatxkon heno hatà.

³ Khoryenkomo wya konyhoryetxho kom hokohra kehtokonye, tanàhnosom me rma rha tehxatxow hamà, kàwyamotho xarha. Amnyehran heno kom yoho rma haxa kanàhnhyatxow hamà. Kahe yawon komohnà nekarymatxownà, kàwyanye. Kohkomo htxero ryhe nekarymaye, takoron komo wya. Nyamoro rma nekarymatxownà, kàwyanye. Yaworo xaxa mpànà naha ha, konyhoryetxho komo, Khoryenkomo wya, ketxkon xarha. ⁴ Yaworo ehtxoho hutwamohsekong xarha, Khoryenkomo, kàwyanye. Tahoxetà yonyhekonà, kàwyanye. Eryehokano ytxoho rma yeryhekonà, tanoto komo wya. Onyhoryeno ytxoho xarha yeryhekonà, àwyanye. Tokato yahoxet yano me anar me rha nanotometxkonà, Khoryenkomo. Anar me rha tàyweron me neryatxkonà, tano me ro rma. Àro wyaro tahoxetà yonyhekonà, onà wyaro tawro horà kàwyanye, yaworo xaxa naha, konyhoryetxho komo, tawro horà. Àro ke, àro hokohra haxa kehtokonye, tanàhnosom me tehxatxow hamà, amnyehran heno kom yoho

rma haxa mak ha.

Wayehye Txesusu àwayehpàra kehtxoho menye katxhàrà on ha.

⁵ Yukryeka heno yosomtatkatzhe, anaro yukryeka yakàhten hatà, Khoryenkomo. Àro hoko rma kàrwonaha, tano. Yukryeka yoh me mpànà keryaha ha, kekon hatà, Khoryenkomo. Kahe yawon komohnà wya, toto wya haxa ryhe, àro wyaro nkekón hatà.

⁶ Àro hoko rma, onà wyaro nmenhoy hatà, amnyehran heno, Khoryenkomo karyehtan yawo.

Apa y, ehonomnà mehra nay hamà, toto, anakàhtothàrà. Noro rma hutwahkahpàra rma manaha, omoro. Àhnàn yawo rma manay hamà.

⁷ Kahe yawon komo yosnaka noro meryeye. Nyamoro yosnaka rma hak nay hamà, toto. Amnye ehonomnà me harha noro meryan hatà. Toyuhsomà ro me harha meryan hatà.

⁸ Noro yosnaka rma omeroron komo meryan hatà, eh kom me noro yehtxoho me.

Àro wyaro rma nmenhoy hatà, amnyehran heno. Omeroron kom yoh me toto yeryan hatà, Khoryenkomo. Àro ke, noro yohon komo ehxera ro mak nay hamà. Àro wyarohra rma hak nay hamà, toto. Omeroron kom yoh me noro yonyhera rma tehxatxhe.

⁹ Txesus haxa tenyatxhe. Kahe yawon komo yosnaka noro yeryeye, Khoryenkomo, toto me hak ehtoko, tano rma hak ehtoko. Teryewham-nohsom me nehxakonà, twayehso ro. Towahke

xaxa nehxakon hamà, Khoryenkomo, khokonye. Àro hoye ro wayehye, Txesusu, àwayehpàrà kehtxoho menye. Àro ke ehonomnà me harha noro yeryeye, Khoryenkomo. Toyuhsom me harha neryeye.

10 Omeroro nakàhtotàhkaye, Khoryenkomo, tàwyano ro me ehtxoho me. Noro rma, buru yeryewhamnohpoye. Tàmryenon komo yanàr xe nehxakonà, Khoryenkomo, kahe yaka. Tàhyaka rma anàr komo xe nehxakonà, tàwyaro rma rha ohxe xaxa tonyxemà ro me ehtxoho menye. Thenyehra tàmryenon komo yesnàr xe nehxakonà. Àro ke, buru yeryewhamnohpoye, osonyhoryetxehkatxho me, tàmryenon komo yonyhoryeny me osonyhootho me, kahe yaka any kom me ehtxoho me. Buru yeryewhamnohpoye rma, enyhoru ro me rma nehxakon hamà.

Àme rye rma haxa nehxatxkonà Txesusu towtà kom yakoro katxhàrà on ha.

11 Tàmryenon komo yonyhoryehe, Txesusu, enyhoru ro me ehtxoho menye. Enyhoryeny komo rma, Khoryenkomo muru me naха. Enyhoryexemo komo xarha, Khoryenkomo muru me rma rha natxhe. Àro ke, rowtà komo moxamo, kehe, noro ha, nyamoro hoko, omeroron komo nenytzanàr me. Àro wyaro tawro hona àhyahampàrà ro mak naха. **12** Towtà me àwya etaknyàr kom hoko, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Apa y, kokaryemehe, rowtà komo wya. Ohxe xaxa naха, Khoryenkomo, àkehe ha, àwyanye, ohsamnohxemo komo wya.

Àro wyaro rma nkehe. ¹³ Onà wyaro nkehe xarha, àmenhosahonhàr xarha.

Khoryenkom honà wenyaha.

Àro wyaro rma nkehe. Onà wyaro nkehe xarha, àmenhosahonhàr xarha.

Rohyawono ro me natxhe, Khoryenkom hokru komo. Nyamoro rma, Khoryenkomо nàmàtho me natxhe, rowya, rohokru kom me harha.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. Txesusu rwonà yokarymekon hamà.

¹⁴ Toto me natxow hamà, àhokru komo. Tuhnye natxow hamà. Tkamsukrye xarha natxow hamà. Àro ke, toto me rma rha natakàhtoye, Txesusu. Tuhnye rma rha, tkamsukrye xarha, natakàhtoye. Kàwyaronye rma rha toto me natakàhtoye, twayehrà horà. Twayehrà ke ryhe, worokyamo yohà ymothro yarymaye. Kwayehtoho kom yohà ymothro rma yarymaye. ¹⁵ Twayehrà kom hona noseryehyatxow hamà, toto komo. Thenyehra rma haxa noseryehyatxow hamà. Tano rma hak tehtokonye, noseryehyatxhe roro rma haxa mak ha, twayehrà kom hona. Txesusu ryhe wayehye, oseryehpànà ro me harha ehtxoho menye.

¹⁶ Kahe yawon komo wyarohra ryhe natakàhtoye. Nyamorohnà yonyhoryenàr horà kax nehxakonà. Toto kom haxa yonyhoryenàr horà kax nehxakonà. Àro ke, toto me ryhe natakàhtoye. Akmaraw yohamàtho me rma nenuruye.

¹⁷ Khoryenkom màn yonye ro yoh komo wyaro nay hamà, Txesusu. Àsok hana nehxatxkon ha,

nyamoro ha. Khoryenkom yanoto me nehxatxkon hamà. Noro yanoto me rma, tàmryenon komo yakoronometxkon hamà. Nyamoro wyaro rma rha, tàmryenon komo yakoronomanye ro me naха, Txesusu. Àro ke, tàmryenon komo wyaro takàhtosom me nehxakonà. Towtà komo wyaro rma natakàhtoye, nyamoro yakoronomany me tehtxoho me, àhnàn kom yawo rma haxa tehtxoho me, Khoryenkom yoyuknye ro me xarha tehtxoho me. Àme rye rma haxa nehxatxkonà, Txesusu, towtà kom yakoro. Nyamoro yanhànàtho yowtoho me wayehye ha. Àro hoko rma Khoryenkom yanoto me nehxakon hamà, Txesusu.¹⁸ Teryewhamnohsom me rma haxa nehxakonà. Satanasà nkukmanàr me rma haxa nehxakonà. Àro ke, tàmryenon komo yakoronomen hamà. Tkukmaxem me ehtokonye, nakoronometxow hamà, Txesusu, ukukmaxah me rma rha tesnàr ke.

3

Moyses heno yoho rma haxa mak naха Txesusu katxhárà on ha.

¹ Rowtà komo y, Khoryenkomо mryenon me manatxhe. Noro rma awahanonkatxownà, towto hon me harha oyehtxoho menye. Omnyamo rma, onà wyaro Txesusu uhutwatxoko. Khoryenkomо nànyaketxho me naха, kàhyakanye. Kakoronomanye ro kom me xarha naха, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo wyaro. Txesus hona wenyaha kany me kehtokonye, kakoronomanye ro kom me nay hamà, noro ha. ² Khoryenkomо yoyuknye

ro me nehxakonà. Tànyaknyenhàrà rwon yawo ro rma haxa nehxakonà.

Moyses heno xarha, Khoryenkomo yoyukye hatà. Tàwya Khoryenkomo mryenon komo yweronàhyamantoko rma, noro rwon yawo ro rma haxa nehxakon heno hatà. Noro heno wyaro rma rha, Khoryenkomo rwon yawo ro nehxakonà, Txesusu. ³ Moyses heno yoho rma haxa mak naха, noro ha. Ehonomnà me xaxa manaha katxho me naха, Khoryenkomo wya. Àsok hana natxow ha, bàn yenyenхàr kom ha. Bàn kom yoho rma haxa ohxe tonyxem me natxow hamà. Tànyeryetxhàyamo yoho rma haxa ohxe tonyxem me natxow hamà, txenyenхàr komo. Àro wyaro rma rha, Moyses heno yoho rma haxa ehonomnà me naха, Txesusu, noro heno yakàhtonyenхàr me tesnàr ke. ⁴ Àsok tawro hana. Toto nenyàr me nay hamà, nàmno, omeroro. Omeroron komo yakàhtonyenхàr haxa ryhe, Khoryenkomo me naха.

⁵ Khoryenkomo mân hok nehxakon hatà, Moyses heno. Khoryenkomo mryenon kom hoko rma nehxakon hatà. Khoryenkomo rwonà yokarymekon hatà, àwyanye. Amnye tokarymaxemà rma yokarymekon hatà. Khoryenkomo rwon yawo ro nehxakon hatà. Khoryenkomo yanoto me marma nehxakon hatà, noro heno.

⁶ Kryestu haxa ryhe, Khoryenkomo muru me naха. Àrwon yawo ro rma rha nehxakonà, noro xarha. Khoryenkomo mân kom yoh me naха. Noro mân me rma tehxatxhe, kàwyamo. Àmryenon me rma tehxatxhe, towankaryhe roro rma kehtokony

mak ha, amnye kowakryyetxho kom hona roro
rma kehtokony mak ha.

*Owyanye Khoryenkomо yameryekatxho hona
mpàn xenytxoko katxhàrà on ha.*

⁷ Àro ke, Ehsayewyana heno komo wyarohra mpàn ehtxoko. Nyamoro heno hoko, onà wyaro nmenhohoy hatà, Khoryenkom yokato.

Amnye rma rorwonà enytxatxoko. Owyanye enytxatxhe rma,

⁸ onà wyaro kahra mpàn ehtxoko, ohnawonye. Àna make ryhe mpe, weyukyano ryhe mpe, kahra ehtxoko. Ohoryen heno komo wyarohra ehtxoko. Ahehnawo tehtokonye, ranwekyatxkonà, nyamoro heno. Royukhura tehtokonye rma, onà wyaro nketxkonà. Àna make ryhe mpe, kanàhnohyatxow make ryhe mpe, ketxkonà, rohoko.

⁹ 40 me txemnyehàntatxownà àto. Rahoxetà ryhe wenyhekona roro, àwyanye. Àna make ryhe mpe ketxkon mak ha, nyamoro heno.

¹⁰ Àro ke ewakhàrà wehxakonà, àhokonye. Atxke roro nehutwetxow hamà, tähnawonye, àkekonà. Rosonyhontoko rma, rohutwahra rma natxow hamà, àkekonà, àhokonye.

¹¹ Àro ke, onà wyaro xarha àkekonà, ewakhàrà rma haxa ryesnàr ke. Oyowto komo onà katxhàr hona ahatakahra ro mak natxhe hampànà, àkekonà. Ohokatxho komo onà katxhàr hona rma ahatakahra natxhe hampànà, àkekonà, nyamoro heno hoko.

Àro wyaro rma nmenhohoy hatà, Khoryenkom yokato, Ehsayewyana heno kom hoko.

¹² Rowtà komo y, ohxe mpàn ehtxoko. Ohnawonye atxke oyehutwatxho kom hona mpàn xenyttxoko. Owyanye Khoryenkomо yameryekatxho honà mpàn xenyttxoko. Tehxemà ro me rma haxa naha, Khoryenkomо. Noro hyaye oyotowrà kom hona mpàn xenyttxoko.

¹³ Onà wyaro haxa ehtxoko. Emahona ro othananàhtxoko, omnyamo ro rye rma. Amnye rma tonmahtxow harha kany me rma hak oyehtokonye, othananàhtxoko roro hampànà, owyanye àna make ryhe mpe tawro hona, ayanhàn komo wyo oyonkuhtonàr kom hona.

¹⁴ Kryestu yokarymatxho, yaworo xaxa naha, kany me tehxatxow hamà. Àro wyaro rma tketxkonà, amnyehra. Àro wyaro roro rma tkatxe, amnye rma, amnye xarha, kwayehpàra ronye rma haka. Àro wyaro kanye roro me kehtokonye, Kryestu yakorono ro me tehxatxhe hampànà.

¹⁵ Amnye rma rorwonà enytxatxoko, kehe, àmenhosahonhàrà. Owyanye enytxatxhe rma, onà wyaro kahra mpàn ehtxoko, ohnawonye, kehe xarha. Àna make ryhe mpe, weyukyano ryhe mpe, kahra ehtxoko, kehe xarha. Ohoryen heno komo wyarohra ehtxoko, kehe xarha. Ahehnawo tehtokonye ranwekyatxkonà, nyamoro heno, kehe xarha, àmenhosahonhàrà.

¹⁶ Onok heno kom hoko àro wyaro nkeno. Onok heno komo, Khoryenkomо rwonà yanwekyatxkonà, tàwyanye enytxatxhe. Exet yamtar hoye àtoxemo heno kom hoko ryhe, àro wyaro nken

hamà, Moyses naràthàyam heno kom hok hamà. ¹⁷ Nyamoro heno rma, 40 me txemnyehàntatxownà hatà, ahehnawo. Àto ehtokonye, ewakhàrà roro nehxakon hatà, Khoryenkomo, àhokonye, tanhàn kom hoko rma haxa esnàr kom ke mak hatà. Àro ke, ahehnawo rma tehtokonye, wayehtxownà heno hatà. ¹⁸ Nyamoro heno rma, Khoryenkomo yanwehtxownà hatà. Àro ke, onà wyaro nkekón hatà, noro, àhokonye. Oyowto komo onà katxhàr hona ahatakahra ro mak natxhe hampànà, kekon hatà. Ohokatxho komo onà katxhàr hona rma ahatakahra natxhe hampànà, kekon hatà, Khoryenkomo, àhokonye. ¹⁹ Àro ke, ahatakahra ro mak nehtxownà hamà, nyamoro heno, tàwyanye Khoryenkomo yameryekanàr ke mak hamà.

4

Khoryenkomo yowto hona kahatakatxho kom hoko rma haxa tehtxe katxhàrà on ha.

¹ Onà wyaro kany me rma naha, Khoryenkomo, kàwyany xarha. Oyowto komo onà, ohokatxho komo rma onà, kany me naha, kàwyanye. Towto hoko ryhe àro wyaro kany me naha, kàwyanye. Nyamoro heno wyaro rma rha kesnàr kom hona mpàn tenytxe. Anatoko, rowto hona àtohra natxhe hampànà, ahatakahra natxhe hampànà, ken hana, okukuru kom hoko, atxke rma haxa esnàr kom ke mak ha.

² Àsok tawro hana. Nyamoro heno wyaro rma rha Khoryenkomo rwonà tenytxatxownà hamà, kàwyam xarha. Àrwo yonyhorunu rma tenytxatxownà. Tàwyanye enytxatxhe, eyukhura rma

nehxatxkon hatà, nyamoro heno. Khoryenkom hona xenyhera rma nehxatxkon hatà. Àro ke, ewakryehnà ro me nehxatxkon hatà. Nyamoro heno wyaro rma rha eyukuhtor hona mpàn tenytxe.

³ Kryestu hona kàwyanye xenyetok haxa ryhe, noro yowto hona tahataketxow hamà. Ohokatxho komo onà katxhàr hona rma tahataketxow hamà. Khoryenkom hokatxhàrà wyaro nay hamà, khokanàr komo. Tàwya akàhtonoytxoho tàhkatxhe rma, hokay hatà, Khoryenkomo. Akàhtonoynyàr hokohra harha nehxakon hatà. Towto ho thokaxem me harha nehxakon hatà. Tàwyaro rma rha towto ho khokanàr komo xe nay hatà.

Amnyehran heno kom hok haxa ryhe, onà wyaro nkay hatà. Ohokatxho komo onà katxhàr hona ahatakahra ro mak natxhe hampànà, àkekonà, nyamoro heno hoko, ewakhàra rma haxa ryesnàr ke, kay hatà. Àro wyaro rma nkay hatà, nyamoro heno hoko.

⁴ Khoryenkom hokatxho yawasàn hoko ryhe, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

6 hona roro natamokyakon hatà, Khoryenkomo, akàhtonoynyàr hoko. 7 ho haxa hokay hatà.

Àhokohra harha nehxakon hatà.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, Khoryenkom hokatxho hoko. ⁵ Thokatxhàrà wyaro nyamoro heno hokanàr xe nehxakon haryhe mà. Onà wyaro haxa nkay hatà, àhokonye. Ohokatxho komo onà katxhàr hona ahatakahra ro mak natxhe hampànà, kay hatà, àhokonye.

⁶ Ahatakahra nehtxownà hatà, nyamoro heno. Khoryenkomo rwonà yonytxatxownà

hatà. Eyukhura mak nehxatxkon hatà. Àro ke ahatakahra nehtxownà hatà, amnyehran heno komo. Anar komo yahatakanàr xe mak nehxakon hamà, Khoryenkomo, towto hona. ⁷ Àro ke, mexe rma haxa exetxhe, onà wyaro nmenhohoy hatà, Dafe heno wyá.

Amnye rma rorwonà enytxatxoko. Owyanye enytxatxhe rma, onà wyaro kahra mpàñ ehtxoko, ohnawonye. Àna make ryhe mpe, weyukyano ryhe mpe, kahra ehtxoko.

Àro wyaro rma nkehe, Dafe heno nmenhoho. Àro wyaro katxhàrà rma wekarymano, owyanye. Amnye rma rorwonà enytxatxoko kahoy hatà, Khoryenkomo, Dafe heno wyá, towto hona amnyen komo yahatakanàr xe tesnàr ke.

⁸ Kanan yamtar hona nahatakatxownà hatà, Xoswe heno komo. Ohokatxho komo onà katxhàr mehra mak nehxakon hamà, Kanan yamtara. Anar kom haxa ryhe, ohokatxho komo onà katxhàr hona nahataketxow hamà. Àro ke, Xoswe heno komo wayehtàkatxhe, mexe rma haxa exetxhe, onà wyaro katxho menhohoy hatà, Khoryenkomo. Amnye rma rorwonà enytxatxoko katxho rma menhohoy hatà, anar kom hoko, amnyen kom hoko. ⁹ Àro ke, ohokatxho komo onà katxhàr me rma hak natxow hamà, Khoryenkomo mryenon komo.

¹⁰ Tomyawon hoko tatamoketxhe, hokay harha tà, Khoryenkomo, towto ho. Àro wyaro rma rha, tomyawon kom hoko atamohxemo komo xarha hoketxhe hampànà, noro yowto

ho. Khoryenkomo wyaro, tomyawon kom hoko atamokhera harha natxhe hampànà.

¹¹ Àro ke, noro yowto hona kahatakatxho kom hoko rma haxa tehtxe. Ohokatxho komo onà katxhàr hona rma kahatakatxho kom hoko rma haxa tehtxe. Amnyehran heno komo wyarohra mak tehtxe. Khoryenkomo yanweknye ro heno komo wyarohra tehtxe. Kàwyanye noro yanweknàtoko rma, ahatakahra tehtxatxow hamà, noro yowto hona.

¹² Àsok tawro hana. Karyhe rma haxa nay hamà, Khoryenkomo rwonà. Khananàhyatxhe rma haxa mak ha. Maryeya wyaro naха, tàyokemà wyaro, tavyayokemà wyaro mak ha. Maryeya ke toketxow hamà, woto. Àyotxhàr yaye yaràrà towyatxow hamà. Osonuhtotho xarha tehoryatxow hamà, maryeya ke, tàyokem ke. Àro yoho rma haxa kehutwatxho komo wahanonkehe, Khoryenkomo rwonà, ohxe kehutwatxho komo rma, atxke kehutwatxho komo xarha. Àro hoko rma haxa naха, kàhnawonye. Àsok hana nken ha. Oyehutwatxho atxke naха, ken hana, kàwyanye.

¹³ Khoryenkomp hona ohtanampàra ro mak tehxatxow hamà. Noro nenyàr me rma haxa tehxatxhe, omeroro mak ha. Khutwatxehketxhe ro mak ha, noro ha. Toskarymatxehketxhe hampànà, àwya.

Ahoxemra kehtokonye kakoronometxhe Txesusu katxhàrà on ha.

¹⁴ Amnyehra Khoryenkomp mòn yaka nowomyatxkon hâtà, Khoryenkomp mòn yonye ro yoh komo. Àro wyaro rma rha kahe yaka haxa

nowomye, Txesusu, Khoryenkom muru. Omerorron kom yoho rma haxa naha, noro ha. Àro ke, Txesus hona wenyaha kanye roro me rma haxa tehtxe.

¹⁵ Toto komo yakoronometxkon hatà, Khoryenkom mân yonye ro yoh komo. Ahoxemnà komo rma yakoronometxkon hatà. Nyamoro heno yoho rma haxa kakoronometxhe, Txesusu. Ahoxemra kehtokonye, kakoronometxhe. Yukryeka ho tehtoko, teryewhamnohsom me nehxakonà. Àro ke ahoxemra kehtoko, khutwetxow hamà. Kàwyaronye rma rha, Satanasà nkukmanàr me rma haxa nehxakonà. Noro ymo yoyukhura mak nehxakonà. Ehxera ro mak nehxakonà, Txesus yanhànà. Àro ke kakoronometxow hamà, kàwyaronye rma rha ukukmaxah me tesnàr ke.

¹⁶ Àro ke towankaryhe tehtxe. Towankaryhe rma tomohtxe, Khoryenkomо hyaka, noro yakoro kàrwonàmtaho menye. Kowakryeny kom me naha, noro ha. Ohnàn yawo rma haxa wehxaha kany me rma naha. Kakoronomehe, ohoko towahke ryeshnàr ke, kany me xarha naha. Àro ke, ahoxemra kehtokonye, noro yakoro tárwonàmtxe, àwya kakoronomatxho menye.

5

Kakoronomanye ro kom me Kryestu yehtxoho yokarymatxhàrà on ha.

¹ Àsok hana nehxatxkon ha, Khoryenkom mân yonye ro yoh kom ha. Khoryenkomо nwahanonkatxho me nehxatxkon hatà. Toto

kom hoye wahanonketxkon hatà, noro ha, tàhyaka atamoknyàr kom horà hatà. Tkukuru komo yakoronomanàr hoko natamokyatxkon hatà, Khoryenkomо hyaka. Ànekàthàyamo rma yàmyatxkon hatà, àwya. Taknyohsom komo xarha yàmyatxkon hatà, anhànàthàyam hoko noro yoseryewhokatxho me.

² Tkukuru kom hoko towahke nehxatxkon hamà. Tanhàn kom hoko nehxatxkon hatà, toto komo, tàwyenyeke tesnàr kom ke. Nyamoro wyaro rma rha ahoxemra nehxatxkon hamà, Khoryenkom màn yonye ro yoh komo xarha, toto kaxe. Àro ke, towahke rma nehxatxkon hamà, àhokonye, nyamoro wyaro rma rha ahoxemra tesnàr kom ke. ³ Àro ke, taknyohsom komo yàmyatxkon hatà, Khoryenkomо wya, tkukur komo yanhànàtho hoko noro yoseryewhokatxho me. Tanhànàthàyam hoko xarha oseryewhokatxho me, nàmyatxkon hatà, àwya.

⁴ Àro wyaro nehxatxkon hatà, Khoryenkom mòn yonye ro yoh komo. Àro hokon komo rma, ewahanonkahra mak nehxatxkon hamà. Khoryenkomо ryhe, wahanonkatxownà. Àro wyaro rma rha nehxakon hatà, Aron heno. Khoryenkomо nwahanonkatxho me nehxakon heno hatà.

⁵ Khoryenkom mòn yonye ro yoh komo wyaro, tàmryenon komo yakoronomanye ro me naха, Kryestu. Nyamoro heno wyaro rma rha, ewahanonkahra nehxakonà. Khoryenkomо ryhe, wahanonkaye. Onà wyaro nkay hatà. Romuru

omoro kay hatà. Romuru ro me haxa mpànà khutwamohson ha, àkehe hampànà, ohoko, kay hatà, Khoryenkomo. Noro rma, buru wahanonkay hatà, tàmryenon komo yakoronomanye ro me esnàr horà.

⁶ Onà wyaro nmenhohoy xarha tà, tkaryehtan yawo, buru hoko.

Mewkeseteke wyaro, romryenon komo yakoronomanye ro me xaxa mpànà manaha ha, omoro, meya roron me.

Àro wyaro rma nmenhohoy hatà, buru hoko.

⁷ Àsok hana nehxakon ha, Txesus ha. Tano rma hak tehtoko, nàrwonàmye, Khoryenkomo yakoro. Thoko rma nàrwonàmye, teryewrye ro, tarataxe ro. Àwayehrà hona ukurunhony me nehxakon hamà, Khoryenkomo. Àro ke noro yakoro nàrwonàmye Nenytxaye, Khoryenkomo, toyuknye ro me esnàr ke.

⁸ Khoryenkomo muru me ryhe nehxakonà. Umuru rma, teryewhamnohsom me rma nehxakonà, tàyàm yoyuknye ro me tehtxoho me. ⁹ Tàwya tàyàm yoyuhtukanàr ke ryhe, nosonyhoryetxehkaye, konyhoryeny kom me tehtxoho me. Toyuknye komo rma yonyhoryehe, meya roro tonyhoryexem me ehtxoho menye.

¹⁰ Noro hoko rma, onà wyaro nkay hatà, Khoryenkomo. Mewkeseteke wyaro, romryenon komo yakoronomanye ro me xaxa mpànà manaha ha, kay hatà.

Khoryenkomo rwonà hutwahra harha manatxow hamà katxhàrà on ha.

¹¹ Mewkeseteke wyaro Kryestu yehtxoho yokarymanàr xe wehxaha, thenyehra,

owyanye. Krawame mak menytxetxow hamà. Khoryenkomo rwonà hutwahra harha manatxow hamà. ¹² Amnyehra rma haxa Kryestu mahohtxownà. Khoryenkomo rwonà hutwanye ro me tehxorye manatxhe haryhe. Uhutwamohsony me xarha tehxorye manatxhe haryhe, anar komo wy. Uhutwamohsohra mak manatxhe, uhutwahra rma oyesnàr kom ke. Uhutwamohsoko rha, amna wy, kany me rma manatxow hamà. Enytxahtxexahotho hoko rma, àro wyaro kany me manatxow hamà. ¹³ Bàryekomo txko komo wyaro manatxow hamà. Àsok hana natxow ha, bàryekomo txko kom ha. Momu yko me natxow hamà. Woto yononyehnà me natxow hamà. Àro wyaro rma rha, Khoryenkomo rwonà yonytxanyehnà me manatxhe. Enytxahtxexahotho rma menytxetxhe haryhe. Ohxe roro kehtxoho komo yokarymatxho yonytxahra mak manatxhe.

¹⁴ Anar me haxa natxhe, enyhoru komo, thananàhtàkaxem komo. Nyamoro rma nehananàhpetxow hamà, ohxe tehtxoho menye. Àro ke, onà wyaro kanye ro me natxow hamà. Onà wyaro ryehtoko, ohxe wehxan hamà, onà wyaro haxa ryehtoko, atxke wehxan hamà, kanye ro me natxhe. Horykomo wyaro natxow hamà. Woto yonony komo wyaro natxow hamà. Khoryenkomo rwonà yonytxanye ro me natxhe. Enytxahtxexahohnà rma, àhonano rma yonytxetxhe.

Tanàhnhsom me natxhe hampànà Kryestu hnànkanyenhàyamo katxhàrà on ha.

¹⁻² Amnyehra Kryestu rwonà menytxatxownà. Àro ma ekarymahtxexaho rma menytxatxownà, Kryestu mryenon me harha oyehtxoho menye. Onà wyaro katxho komo ryhe menytxatxownà, anar me harha ayanhàñathàyamo xenytxoko katxho rma, Khoryenkom hona xenytxoko katxho xarha, tuna kwaka ataymompotxoko katxho xarha, ohonanye amna yamorà amna neryaha, Kryestu mryenon me oyonyhoho menye, katxho xarha, kwayhàtxhenye tasanàmyatxhe harha katxho xarha, amnye wahanonkano yeryaha hampànà, Kryestu, katxho xarha. Àro wyaro katxho komo rma menytxatxownà, amnyehra. Àro wyaro katxho komo yonytxanàr hokohra harha ehtxoko. Enytxahtxexahotho rma àro hamà. Anaro haxa enytxatxoko. Àhonano rma enytxatxoko, thananàhtàkaxem me nyhe oyehtxoho menye. ³ Àro wyarono rma wekarymehe, owyanye. Owyanye enytxanàr xe Khoryenkom yehtoko, menytxetxow hamà.

⁴⁻⁶ Àsok hana natxow ha, Kryestu hnànkanyenhàyamo. Amnyehra Khoryenkomо rwonà yonytxatxownà hamà. Nyamoro rma yowakryey hamà, Khoryenkomо, kahe yawono. Khoryenkom yokato yoh me harha nehxatxkon hamà. Ohxe rma haxa nay hamà, Khoryenkomо rwonà, kany me nehxatxkon hamà. Tàwyanye eryehokano ytxoho yonyetoko, onà wyaro kany me nehxatxkon hamà. Amnye tomohsom yahoxet on hamà, kany me nehxatxkon hamà. Àro wyaro

ehxemotho komo rma, Kryestu hnànkatxownà harha. Àsok hana natxow ha. Onà wyaro katxho mehra ro mak natxhe ha. Anatoko tonyhoryexem me harha natxow hana, katxho mehra ro mak natxhe ha. Anatoko anar me harha tanhànàthàyamo yonyatxow hana, katxho mehra ro mak natxhe ha. Àsok tawro hana. Khoryenkom muru xanomkahnohnye me harha natxow hamà. Noro yamoyathonyenhàyamo wyaro mak natxow hamà. Noro yownohnyenhàyamo wyaro mak natxow hamà. Noro hoko, owya ymo hxako kanyenhàyamo wyaro mak natxow hamà, Kryestu hnànkanyenhàyamo.

⁷ Àsok hana nay ha, yukryeka ha. Taxeronoryexem me nay hamà. Amnye nomokyaha, tuna. Yake ro nomokyaha, yukryeka hona. Tuna yomokàtxhe, nahtehe, natà, denamàthàyamo. Àro wyaro dyahmetxow hamà, yukryeka. Àro wyaro tehtoko, Khoryenkomо newakryetxho me nay hamà. ⁸ Anatoko atxke nay hana, yukryeka. Kàwyanye axeronoryetxhe rma, ketxetx haxa ryhe nahtehe. Ewekhàrà xarha nahtehe. Dyahmahranye nay hamà, yukryeka. Khoryenkomо nanàhnohrà me nay hamà. Taknyohtàkaxem me nay hamà. Àro wyaro rma rha, tanàhnohsом me natxhe hampànà, Kryestu hnànkanyenhàyamo.

Khoryenkomо wya kowakryetxho kom hona roro rma haxa tehtxe katxhàrà on ha.

⁹ Ronàhnàn komo y, àro wyaro àkehe, Kryestu hnànkanyenhàyam hoko. Nyamoro wyarohra mak manatzow hamà, omnyamo.

Onà wyaro haxa kany me mpànà wehxaha ha, ohokonye. Ohxe rma haxa natxhe, kany me wehxaha. Khoryenkomo nenyhoryetxho me nosonyhetxow hamà, kany me wehxaha, ohokonye. ¹⁰ Àsok tawro hana. Khoryenkomb yomyawon hoko matamokyatxow hatà. Àmryenon komo makoronometxow hatà. Amnyehra makoronometxkon hatà. Amnye rma makoronometxowà rma hatà. Àro wyaro rma, Khoryenkomb xan me mosonyhetxow hamà. Àro wyaro oyehtxoho komo rma hutwahkahpàra ro mak na ha, Khoryenkomo. Oyowakryetxhe ro mak ha, noro ha. Yaworon xaxa kax mak na ha ha.

¹¹ Khoryenkomb yomyawon hoko roro rma haxa atamohtxoko, awayehpàra ronye rma haka. Khoryenkomo wya oyowakryetxho kom hona ro manatxow hamà. Amnye oyowakryetxhe xaxa hampànà. Àwya oyowakryehra ronye rma haka, àhoko roro rma haxa ayatamoknyàr komo xe wehxaha, ¹² àwenyhenà ro me oyehtxoho menye.

Amnyehran heno kom hok haxa ehohkatxoko. Khoryenkomb hona nenyatxkon hatà. Khoryenkomo wya, amnye kowakryetxhe xaxa mak hampànà katxhàr hona ro nehxatxkon hatà, mexe rma haxa mak hatà. Mexe rma haxa exetxhe, Khoryenkomo newakryetxownà haxa hatà. Nyamoro heno hoko rma ehohkatxoko.

¹³⁻¹⁵ Àro wyaro rma rha nehxakon hatà, Akmaraw heno. Noro heno wya, kowakryehe hampànà, kekon hatà, Khoryenkomo. Kohamkehe hampànà. Àro wyaro yaworo

xaxa mpànà àkehe ha, owya, ronenytxanàr me xaxa mak ha, kekon hatà. Àro wyaro katxhàrànhàr hona ro nehxakon hatà, Akmaraw heno. Mexe rma haxa thona ro nehxakon hatà. Mexe rma haxa exetxhe, nehamkay haxa hatà, Khoryenkomo.

Anaro hoko noro nenytxanàr me hak àkaxe kahra mak nehxakon hamà, Khoryenkomo, ehonomnà me xaxa tesnàr ke. Noro yohon komo ehxera ro mak naha. Àro ke, ronenytxanàr me xaxa mpànà àkehe ha, kekon hatà.

¹⁶ Àsok hana tketxow ha, kàwyam ha. Yaworo xaxa mpànà àkehe ha tawro xe kehtokonye, noro nenytxanàr me tketxhe xarha, ehonomnà hoko, kohon kom hoko rma. Noro nenytxanàr me xaxa mpànà àkehe ha katxho rma, onà wyaro katxho me rma nay hamà. Rowya yaworohra tatoko, noro hak romtatkano, katxho me rma nay hamà. Àro ke katameryekantokonye, àro wyaro tketxhe, yaworo xaxa kany me kosonyhonàr kom horà. Àro wyaro kàwya katxhe rma, kameryekahra harha nay hamà, anaro.

¹⁷ Àro ke, àro wyaro rma rha nkekong hatà, Khoryenkomo. Tàwya, amnye kowakryetxhe hampànà tatoko rma, yaworo xaxa mpànà àkehe ha, ronenytxanàr me xaxa mak ha, kekon xarha tà, tàmryenon komo wya. Àro wyaro tatoko rma, tàrwon yawo ron me nosonyhekong hamà. Anatoko anar me harha kehutwen hana kanyechnà ro me nosonyhekong hamà.

¹⁸ Àro wyaro rma rha, amnye kowakryetxhe hampànà, kehe xarha, kàwyanye xarha. Yaworo

xaxa mpànà àkehe ha, owyanye, ronenyttxanàr me xaxa mak ha, kehe xarha, kàwyanye. Àro hoko rma, anar me harha ehutwahra ro mak na ha ha, noro ha. Àtemarontahra ro mak naha ha. Àro ke towankaryhe rma haxa tehtxe. Amna enyhoryeko kanyenhàr me tehxatxow hamà, Khoryenkomo wya. Àro ke, noro wya kowakryetxho kom hona roro rma haxa tehtxe.

¹⁹ Khoryenkomo wya kowakryetxho kom hona ro kehtokonye, towankaryhe tehxatxow hamà. Teryehorye rma haxa tehxatxow hamà. Àsok hana natxow ha, kanawa yawon kom ha. Atxowowo ymo yomoknàtoko, tkanawar komo horohkatxho yarymetxow hamà, tuna kwaka, tekrunhonàr kom horà. Àhorohkatxho hoye ro teryehorye harha natxow hamà. Àro wyaro rma rha teryehorye tehxatxhe, kàwyam xarha, Khoryenkomo wya kowakryetxho kom hona ro kesnàr kom ke mak ha.

Khoryenkom yowto ho kehtxoho kom hona ro tehxatxow hamà. Amnyehra Khoryenkom màn yaka nowomyatxkon hatà, xenye ro yoh komo. Wom yatxarakaxaho mkayen yaka rma nowomyatxkon hatà, Khoryenkom yosaka rma hatà. ²⁰ Àro wyaro rma rha, Khoryenkom yosaka nowomye, Txesusu. Kahe yawon yaka haxa nowomye. Noro htxero nowomye, kàywahonye. Mewkeseteke wyaro, tàmryenon komo yakoronomanye roro me naha, àto. Amnye kàwyam xarha karyatxhe, Khoryenkom yowto hona rma rha. Noro hyawo roro kehtxoho kom hona ro tehxatxow hamà.

7

*Khoryenkom muru wyaro nehxakon hamà
Mewkeseteke katxhàrà on ha.*

¹⁻⁴ Mewkeseteke hok haxa ryhe kàrwonaha. Saryen hon heno komo kayaryet me nehxakon hatà, noro ha. Khoryenkom yakoro tàrwonyemà ro me nehxakon hatà, támryenon kom hoko. Omeroron kom yohon yakoro rma tàrwonyemà ro me nehxakon hatà. Mewkeseteke katxho ryhe, onà wyaro katxho me rma nay hatà. Yaworo xaxa naha, kàkayaryet komo, katxho me nay hatà, noro yosotà. Saryenà katxho xarha, keryehotatho komo onà katxho me rma nay hatà. Àro ke, keryehotanàhnye kom me naha, kàkayaryet komo, katxho me xarha nay hamà, noro yosotà. Noro yàm yokarymahra ro mak naha, Khoryenkom karyehtanà. Àyon yokarymahra xarha naha. Àhoryen heno komo yokarymahra xarha naha. Enuruthuru yokarymahra xarha naha. Àwayhàthàrà yokarymahra xarha naha. Khoryenkom muru wyaro nehxakon hamà. Noro rma, Khoryenkom yakoro tàrwonyemà ro me nehxakon hatà. Támryenon komo yakoronomanye ro me nehxakon hatà, meya rorón me hatà.

Ehonomnà me rma haxa nehxakon hamà, Mewkeseteke. Noro wya rma tkatxho hoye nàmye hatà, Akmaraw heno, khoryen heno komo, ehonomnà me rma haxa esnàr ke. Tàwya owto yoh heno komo yotahatzhe, nomokyakon harhatà, Akmaraw heno. Nehorày hatà, Mewkeseteke. Khoryenkom hak oyowakryeno, kekon hatà, àwya. Àro wyaro àwya katxhe rma, tkatxho hoye nàmye

hatà, Akmaraw heno, àwya. Etahaxemo heno komo katxhoho hoye desmu yàmye hatà, àwya, ehonomnà me rma haxa esnàr ke hatà.

⁵ Amnye nyhe rma desmu yahohsatxkon hatà, Aron heno komo, Ryefe heno yohamàthàyamo. Tkatxho kom hoye desmu yàmyatxkon hatà, toto heno komo, àwyanye, tkukur komo wya, Khoryenkom màn yonye ro me esnàr kom ke hatà. Akmaraw heno yohamàthàyamo rma nàmyatxkon hatà, tkukur komo wya. Desmu yàmtoho hoko rma, nàyweronàhyamatxownà hatà, Moyses heno.

⁶ Ryefe heno yohamàtho mehra nehxakon hamà, Mewkeseteke. Nahosày mak hatà. Akmaraw nàmàtho yahosày hatà. Ryefe horyen heno nàmàtho rma yahosày hatà. Khoryenkom hak oyowakryeno, kekon xarha tà, noro heno wya. Khoryenkomо wya, romryenon me mpànà natxhe ha, oyohamàthàyamo, katxhàrànhàr me nehxakon hatà, Akmaraw heno. Noro heno yoho rma ehonomnà me nehxakon hamà, Mewkeseteke. Àro ke, Khoryenkom hak oyowakryeno, kekon hatà, noro heno wya. ⁷ Àsok tawro hana. Ehonomnà komo ryhe, Khoryenkom hak oyowakryeno kany me natxow hama, anar komo wya.

⁸ Ryefe heno yohamàthàyamo wyaro rma rha, desmu yahosnye me nehxakon hatà, Mewkeseteke. Nyamoro heno yohon me rma nehxakon hamà, noro ha. Nyamoro heno hoko, onà wyaro nkehe, Khoryenkom karyehtanà. Wayehtxownà, nyamoro heno, kehe. Àro wyaro kahra mak naха, Mewkeseteke hoko. Wayehye, noro heno, kahra

mak naха. Àro ke, nyamoro heno yoho rma haxa nehxakon hamà, Mewkeseteke.

⁹⁻¹⁰ Noro wya Akmaraw yohonàtoko, enurhura rma hak nehxakon hamà, Ryefe. Amnye tonusom me nehxakon hatà, Akmaraw yohamrà me hatà. Àro ke, onà wyaro tkahorye nay hamà. Akmaraw heno wya desmu yàmnàtoko, Ryefe rma nàmyakon hamà, Akmaraw yohamrà me tesnàr ke, tkahorye nay hamà. Desmu yahosnye ro heno komo horyenà rma nàmyakon hamà, Mewkeseteke wya, tkahorye nay hamà.

Konyhoryenàr komo xe tehtoko Ryefe heno yohamàthohnà nyakye Khoryenkomo katxhàrà on ha.

¹¹ Toto heno komo yweronàhyamay hatà, Moy-
ses heno. Tàwya àyweronàhyamantokonye, Ryefe heno yohamàthàyamo hutwamohsoy hatà. Khoryenkombàn yonye ro komo ryhe nyamoro hatà. Toto komo yakoronometxkon hatà, Khoryenkombàn yakoro tàrwonyemà ro me tesnàr kom ke hatà. Enyhoryetxehkahranaye rma nehxatxkon hatà. Àro ke, konyhoryenàr komo xe tehtoko, Ryefe heno yohamàthohnà nyakye, Khoryenkomo. Mewkeseteke wyaron haxa ryhe nyakye, támryenon komo yakoronomanye ro me ehtxoho me, àwya konyhoryetxehkatxho menye.

¹² Khoryenkomo mryenon komo yakoronomanye mehra harha natxow hamà, Ryefe heno yohamàthàyamo, enyhoryetxehkahranaye tesnàr kom ke. Moyses heno wya àyweronàhyamatxho komo xarha, enyhoryetxehkahranaye rma rha nehxakon hamà. Àro ke, Moyses heno

nàyweronàhyamatxho mehra harha natxow hamà,
Khoryenkomo mryenon komo.

13-14 Khoryenkomo nànyaketxho rma, Ryefe heno yohamàtho mehra nehxakonà. Xukna heno yohamàtho me haxa ryhe nehxakonà, noro, Kohkomo rma. Moyses heno wya, Khoryenkomo mòn yonye ro me manatzhe, katxho mehra mak nehxatxkon hatà, Xukna heno yohamàthàyamo. Taknyohsom komo yàmrà hokonohnà ro me nehxatxkon hatà, nyamoro heno.

15 Àro ke, kakoronomany kom mehra natxow hamà, Ryefe heno yohamàthàyamo, anaro yomoknàr ke. Mewkeseteke wyaron me haxa ryhe nomokye, noro, kakoronomanye ro kom me tehtxoho me. **16** Moyses heno wya kàyweronàhyamatxho kom hoye rohra ryhe, kakoronomany kom me naха, noro ha, romàn yonye ro me natxhe, Ryefe heno yohamàthàyamo, katxho hoye rohra mak ha. Karyhe roro tehtxoho hoye ro haxa ryhe, kakoronomany kom me naха, àwayehpànà ro me tehtxoho hoye ro mak ha. **17** Àro wyaro ehtxoho hoko rma, onà wyaro nkehe, Khoryenkomo karyehtanà, àmenhosahonhàrà. Mewkeseteke wyaro romryenon komo yakoronomanye ro me xaxa mpànà manaha ha, omoro, meya roron me.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà.

18 Khoryenkomo wya, romryenon komo yakoronomanye ro me natxhe, Ryefe heno yohamàthàyamo, katxho mehra harha tehxatxow hamà. Àro wyaro katxho rma, kakoronomahranye nehxakon hamà. Khoryenkomo hyaka

kokhàranye nehxakon hamà. **19** Àsok tawro hana. Moyses heno wya kàyweronàhyamatxho komo, konyhoryetxehkahranye nehxakon hamà. Txesusu wya konyhoryetxehkatxho kom hona ro haxa ryhe tehxatxhe ha. Àro hoye ro tomohsom me harha tehxatxhe, Khoryenkomo hyaka.

20 Tàwya, romryenon komo yakoronomanye ro me manaha, katxho hoko rma, onà wyaro nkay xarha, Khoryenkomo. Yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owya, ronenytzanàr me xaxa mak ha, kaye. **21** Àro hoko rma, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Romryenon komo yakoronomanye ro me xaxa mpànà manaha ha, meya roron me, kehe hampànà, Kohkomo. Àro wyaro yaworo xaxa mpànà àkehe ha, owya, ronenytzanàr me xaxa mak ha, kehe hampànà. Anar me harha ehutwahra ro mak wehxaha, kehe hampànà, Kohkomo.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà. Àro wyaro rma nkaye, Khoryenkomo, Txesus hoko. Àro wyaro kahra mak nehxakon hatà, amnyehran heno kom hoko, Ryefe heno yohamàthàyam hoko. Bàn yonye ro me tàwya àwahanonkantokonye, yaworo xaxa mpànà ha, owyanye, ronenytzanàr me xaxa mak ha, kahra ro mak nehxakon hatà. Txesus hok haxa ryhe, àro wyaro nkekona, Khoryenkomo.

22 Àro ke, onà wyaro kany me nay hamà, Txesusu, kàwyanye. Uro ryhe konyhoryetxehketxhe xaxa hampànà, kany me nay hamà. Onà wyaro htxero nkekona, Khoryenkomo, amnyehra.

Romryenon komo yweronàhyamany me wehxaha, kekonà htxer hatà. Amnye rma, onà wyaro haxa nkehe. Romryenon komo yonyhoryetxehkany me harha wehxaha, kehe. Àro wyaro àwya tawro ke ryhe, konyhoryetxehketxhe xaxa hampànà kany me nay hamà, Txesusu. Amnyehra àwya katxhàràtho yoho rma haxa nay hamà.

*Meya roro kakoronomanye ro kom me naha
Txesusu katxhàrà on ha.*

²³ Amnyehra thenyehra nehxatxkon hamà, Khoryenkom mân yonye ro komo, twayehsom me tesnàr kom ke. Twayhàtxhenye, àhokohra harha nehxatxkon hamà. ²⁴ Txesus haxa ryhe, àwayehpànà ro me naha. Àro ke, kakoronomanye ro kom me naha, meya roro rma haxa mak ha. ²⁵ Àro ke, meya roro konyhoryetxehkany kom me naha. Kàwyanye, apa y, Txesus yano me komokyaha ohyaka, tatoko, konyhoryetxehketxhe ha, noro ha. Meya roro tehxemà ro kax mak naha ha. Khokonye Khoryenkom yakoro tàrwonyemà roro kax mak naha ha.

²⁶ Àro wyaro kakoronomanye ro kom me naha, Txesusu, onà wyaro tesnàr ke, enyhoru ro me tesnàr ke, atxke naha mosonà katxho mehra ro mak tesnàr ke, noro yanhànà ehxera ro mak esnàr ke, anhà komo wyarohra ro mak tesnàr ke, kahe yawo ehonomnà me xaxa tesnàr ke. Àro wyarono rma xe tehxatxkon hamà, kakoronomanye ro kom me.

²⁷ Khoryenkom mân yonye ro yoh heno komo wyarohra mak nay hamà, noro ha. Nyamoro heno

rma, emahona ro taknyohsom komo yàmyatxkon hatà, tanhànàthàyam hoko rma Khoryenkomo yoseryewhokatxho me, toto komo yanhànàtho hoko xarha oseryewhokatxho me. Txesus haxa ryhe, taknyohsom komo yàmpàra nay hamà. Tano me ro rma notàmye, twayehrà ke, tàmryenon komo yanhànàtho hoko Khoryenkomo yoseryewhokatxho me. Towenyxa ro notàmye, otàmpàna ro me harha tehtxoho me.

²⁸ Tàwya àyweronàhyamano ynyetoko rma, bàn yonye ro kom yoh me toto komo wahanonkekon hatà, Khoryenkomo. Ànwanhanonkatxhàyamo rma, tanhàn hokon me rma nehxatxkon hamà, toto kaxe, ahoxemnà kaxe. Amnye nyhe rma, buru haxa ryhe wahanonkaye. Tàwya, yaworo xaxa mpàna àkehe ha, owya, ronenytxanàr me xaxa mak ha, tatoko, buru haxa ryhe wahanonkaye. Noro rma, nosonyhoryetxehkaye, kakoronomanye ro kom me tehtxoho me. Meya roro kakoronomanye ro kom me naha, noro ha.

8

*Kryestu yomyawono nyamoro heno
yomyawonotho yoho rma haxa nay hamà katxhàrà
on ha.*

¹ Àro wyaro àkehe, onà wyaro owyanye yaworo uhutwatxho me, kakoronomanye ro kom me Kryestu yehtxoho hutwatxho me. Noro rma, kahe yawo eryewtaxah naha. Ehonomnà xaxa hanaka, howehehra eryewtaxah naha. ² Khoryenkomb yosarà rma àro ha, enyhoru ro mak ha. Àro rma, Khoryenkomb mánatho yoho rma haxa nay

hamà. Toto komo yomyaràhnà ro mak àro hamà. Kohkomo ryhe neryey hamà. Àro yawo rma, tomyawon hok naha, Kryestu, kakoronomanàr kom hoko.

³ Tomyawon kom hoko rma rha nehxatxkon hatà, Khoryenkom màn yonye ro yoh heno komo. Àro hoko rma esnàr kom horà wahanonkatxownà hatà, Khoryenkom. Toto komo nekàtho yàmyatxkon hatà, àwya. Taknyohsom komo xarha yàmyatxkon hatà. Tàmnye ro heno komo wyaro tehxorye nehxakonà, kakoronomanye ro komo. Tàmsom kom hokohra mak nehxakonà. Totàmsom me haxa nehxakonà.

⁴ Yukryeka hohra harha nay hamà, noro. Yukryeka ho tehtok haxa, Khoryenkom màn yonye ro mehra esnàràtho haryhe. Anar kom haxa ryhe, Khoryenkom màn yonye ro me natxow hamà. Nyamoro rma, toto komo nekàtho yàmyatxhe, Moyses heno wya tàyweronàhyamatxho kom hoye ro mak ha.

⁵ Kahe yawohra natxow hamà, nyamoro. Khoryenkom màn yawo tomyawon kom hok natxhe, yukryeka hon yawo rma. Kahe yawono wyaro txexah me nay hatà, Khoryenkom mònà. Àro rma hutwamohsoy hatà, Khoryenkom, Moyses heno wya. Noro heno wya bàn yeryhohra ro rma haka, onà wyaro nkay hatà. Rosarà uhutwamohseko, owya, kay hatà. Àhà ymo ho oyehtoko, uhutwamohseko, owya. Ronhutwamohsoyo yawo ro rma haxa txeryhok hampànà, omeroro, kay hatà, Khoryenkom, Moyses heno wya. Kahe yawono wyaro txexah me nehxakon hamà, Khoryenkom mònà.

6 Kahe yaw haxa tomyawon hok naha, Kryestu, kakoronomanàr kom hoko rma. Noro yomyawono ryhe, nyamoro heno yomyawonotho yoho rma haxa nay hamà. Nyamoro heno rma, onà wyaro katxhàr hoko nehxatxkon hatà, Khoryenkomo wya. Romryenon komo yweronàhyamany me wehxaha, katxhàr hoko rma nehxatxkon hatà, nyamoro heno. Kryestu haxa ryhe, onà wyaro katxhàr hok haxa naha. Khoryenkomo wya, romryenon komo yonyhoryetxehkany me harha wehxaha, katxhàr hoko rma naha, Kryestu. Àro wyaro katxhàr hoye ro konyhoryetxehketxhe, noro ha. Àro wyaro katxhàrà rma, amnyehra àwya katxhàràtho yoho rma haxa nay hamà. Amnyehran heno komo yowakryetxhàràtho yoho rma haxa nay hamà, kowakryetxho komo, Khoryenkomo wya.

Romryenon komo yonyhoryetxehkany me harha wehxaha katxho yokarymatxhàrà on ha.

7 Tàwya, romryenon komo yweronàhyamany me wehxaha katxhàràtho hoye rohra konyhoryetxow hamà, Khoryenkomo. Àro hoye ro tàwya konyhoryentokony haxa, amnye nyhe rma onà wyaro kahtoràtho haryhe àwya, romryenon komo yonyhoryetxehkany me harha wehxaha kahtoràtho haryhe àwya. 8 Enyhoryehnà me rma nehxatxkon hamà, amnyehran heno komo. Àro ke, àhokonye onà wyaro nmehohoy hatà, Khoryenkomo, tkaryehtan yawo.

Amnye, onà wyaro harha àkehe hampànà, Ehsayewyana kom hoko, Xuknewyana kom hoko rma, kehe, Kohkom. Romryenon

komo yonyhoryetxehkany me harha wehxaha, àkehe hampànà, àhokonye.

- 9** Àro wyaro kahra mak wehxakonà, amnyehra, àhoryen heno kom hoko. Nyamoro heno rma wenampatakahoye, Exet yamtar hoye. Àtoko rma, onà wyaro àkekona, àhokonye. Romryenon komo yweronàhyamany me wehxaha, àkekona, àhokonye. Rowya tàyweronàhyamatxho kom yawo rohra mak nehxatxonà, nyamoro heno. Àro ke, nyamoro heno yonytxahra harha wehxakonà, kehe, Kohkomo.
- 10** Amnye, onà wyaro haxa àkehe hampànà, Ehsayewyana kom hoko, kehe. Romryenon komo yonyhoryetxehkany me harha wehxaha, àkehe hampànà. Àro wyaro rowya katxhàr hoye ro, onà wyaro wewakryetxhe hampànà. Rorwonà hutwany me harha weryatxhe hampànà. Rorwonà rma weryaha hampànà, ewan yakanye, uhutwahkahpàra ehtxoho menya. Onà wyaro nketxhe hampànà, nyamoro, rohoko. Khoryenkomo ryhe noro ha, ketxhe hampànà, rohoko. Uro xarha, romryenon komo moxamo àkehe hampànà, nyamoro hoko, keke, Kohkomo.
- 11** Omeroron komo rma, roywero harha natxhe hampànà, kehe. Àro ke, tkukuru komo hananàhpàra harha natxhe hampànà. Kohkomo ywero mpànà ehtxok ha, kahra harha natxhe hampànà, towtà komo wya, omeroro rma roywero tesnàr kom ke mak

ha. Ehonomnà komo rma, norohnàtho komo xarha, omeroro roywero natxhe hampànà, kehe Kohkomo.

- 12 Anhànàthàyam hoko koseryewhokehe hampànà, àhnàñ kom yawo rma haxa ryesnàr ke, kehe. Anhànàthàyam yonyhera harha mpànà wehxaha ha, towsah me esnàr ke, kehe. Kohkomo.

Àro wyaro rma nmenhohoy hatà, Khoryenkomо, tkaryehtan yawo.

- 13 Romryenon komo yonyhoryetxehkany me harha wehxaha katxho hoko rma nmenhohoy hamà. Àro wyaro katxho rma, amnyehra àwya katxhàràtho hryetayo me nay hamà. Romryenon komo yweronàhyamany me wehxaha katxhàràtho hryetayo me nay hamà. Àsok hana nay ha, amnyehranotho. Tosomtatkaxem me nay hamà. Mexehra nosomtatken hamà.

9

Khoryenkomо hyaka omokhàra ro mak tehxatxkonà katxhàrà on ha.

¹ Khoryenkomо wya, romryenon komo yweronàhyamany me wehxaha katxho me nehxatxkon hatà, amnyehran heno komo. Àro wyaro katxho hoye ro Khoryenkomо yowakryetxkon hatà. Àwyanye Khoryenkomо yowakryetxho hoko rma nàyweronàhyamatxownà hatà, Moyses heno.

Àro wyaro katxho hoye ro rma rha txexah me nehxakon hatà, Khoryenkom мàn xarha.

Yukryeka hono rma àro hatà. ² Àro rma yetxownà hatà. Okno hutxhoho rma yetxownà hatà. Árakatawo ro womu yatxarakatxownà hatà. Atxarakaxaho oyoro nyheno ryhe, onà wyaro katxho me nehxakon hatà. Khoryenkomo wya, rosarà onà, enyhoru ro rma, katxho me nehxakon hatà. Àro yawo rma nehxakon hatà, weyu, ekeyu xarha, ekeyu yahon xarha. Khoryenkom yompataka txexaho ryhe onà, katxho me nehxakon hatà, ekeyu.

³ Atxarakaxaho mkayeno ryhe, onà wyaro haxa katxho me nehxakon hatà. Khoryenkomo wya, enyhoru xaxa ro mak on ha, rosarà, anaro yohono rma haxa mak ha, katxho me nehxakon hatà. ⁴ Àro yawo nehxakon hatà, yamata, ownyak yaknyohtoho hatà. Uru ke àhsomaxaho rma àro hatà. Àto rma rha nehxakon xarha tà, anaro yamata, uru ke rma rha àhsomaxaho, yay hatà, àmkay xarha hatà. Àro yawo rma nehxakon hatà, mana yonà txko. Mana hoyenotho txko, enà txko yaw nehxakon hatà. Uru yakàhtosaho txko yawo rma nehxakon hatà. Yamata rma rha yawo nehxakon hatà, Aron yahosotho xarha. Eheràmtxontaxahonhàrà rma àro hatà. Yamata rma rha yawo nehxakon hatà, toh xarha. Khoryenkomo nmenhothàrànhàrà rma àro hatà. Ehsayewyana komo yweronàhyamatxho rma àro hatà. ⁵ Yamata mkaw nehxakon hatà, warata. Khoryenkomo wya, koseryewhokehe tano, ayanhànàthàyam hoko, katxho rma àro hatà, warata. Ehoye rma nehxakon hatà, kahe yawon kom kuknon me akàhtosaho, Khoryenkom yanoto komo rma kuknon me akàhtosaho, tahotàhkem

hatà, uru yakàhtosah hatà. Khoryenkomo wya, tano ehonомнà me xaxa kosonyhehe, katxho rma àro hatà.

Àro wyaro nehxakon hatà, Khoryenkom mìnà. Uhutwamohsotàhkahra mak wehxaha, tano.

⁶ Àro wyaro txeryetxhe, Moyses heno komo wya, àro yaka towomsomà ro me nehxatxkon hatà, Khoryenkom mìn yonye ro heno komo. Tomyawon kom hoko nehxatxkon hatà, tàyweronàhyamatxho kom hoye ro hatà. Wom yatxarakaxaho oyoro nyhen yaka marma nowomyatxkon hatà. Àro yaka marma, towomsomà ro me nehxatxkon hatà, Khoryenkom mìn yonye ro heno komo. ⁷ Àmkayen yaka haxa ryhe, eh kom marma nowomyakon hatà. Emahona rohra nowomyakon hatà, noro ha. Àtxemnyehàntanàr xehra yohà nowomyakon hatà. Towomnàtoko rma, okno kamsukutho yaryakon hatà. Àharaxkaxaho kamsukutho rma yaryakon hatà. Àro rma yàmyakon hatà, Khoryenkomo wya, tanhànàthàr hoko noro yoseryewhokatxho me, toto komo yanhànàtho hoko xarha oseryewhokatxho me.

⁸ Àro hoye ro, onà wyaro nhutwamohsen hamà, Khoryenkom yokato, kàwyanye. Tano rma hak Khoryenkom mìn yehtoko, Khoryenkom yosaka owompàrà ro mak nehxatxkon hamà, toto komo.

⁹ Owompàrà ehtxoho komo rma, onà wyaro khananàhyatxow hamà. Kryestu yomokhàrà ro rma haka, Khoryenkomo hyaka omokhàrà ro mak tehxatxkonà, enyhoryehnà me rma hak kesnàr kom ke.

Tàyweronàhyamatxho kom hoye ro, toto komo nekàtho yàmyatxkon hatà, Khoryenkom màn yonye ro komo, Khoryenkomо wya. Taknyohsom komo xarha yàmyatxkon hatà, àwya. Tàmsomà rma, toto komo yonyhoryetxehkahra rma nehxakon hatà. Khoryenkomo yowakryeny komo rma, ohxe roro harha wehxaha kahra rma nehxatxkon hamà. Tàhnawonye rma, atxke rma wehxaha, ketxkonà rma hamà.¹⁰ Àyweronàhyamatxho komo rma, woto yonotho hoko nehxakon hatà, woknano yontoho hoko xarha hatà, ekorokatxho kom hoko xarha hatà. Àro yawo ro tehtokonye, ohxe rma nehxatxkon haryhe mà, toto komo. Tàhnawony haxa ryhe, ohxehra rma nehxatxkon hamà. Konyhoryetxehkany komo yomokhàra ro rma haka, àro yawo ro nehxatxkon hamà.

Kryestu yekamsuhkatxho hoye ro tonyhoryexem me tehxatxhe katxhàrà on ha.

¹¹ Amnye nomokye haxa ha, Kryestu. Khoryenkom màn yonye ro yoh heno komo hryetayo me nomokye, kakoronomeanye ro kom me tehtxoho me, Khoryenkomо wya kowakryetxhe xaxa hampànà katxho me ketxoho menye. Khoryenkom mònàtho yakahra mak nowomye, noro ha, yukryeka honotho yakahra mak ha, toto nyeryetxhoho yakahra mak ha. Àrotho yohon yaka haxa ryhe nowomye, kahe yawon yaka, enyhoru haxa yaka.¹² Khoryenkom yosaka ryhe nowomye, enyhoru xaxa ro mak on ha, rosarà, katxho yaka rma. Towenyxa ro ryhe nowomye. Towomsomà roro mehra mak naха. Okno kmsukutho yarhàra nexeye. Kakmàryetu

kamsukutho yarhàrà nexeye. Faka kamsukutho yarhàrà xarha nexeye. Tekamsuhkatzhe rma, nowomye. Tekamsuhkatzhàr hoye ro, kanhàn komo yanoto mehra harha ketxownà. Kanhàn komo yanoto mehra harha kehtxoho komo rma yehemaye, meya roro anoto mehra harha kehtxoho menye.

13 Amnyehra atxke nehxatxkon hatà, toto komo, tàyweronàhyamatxho kom yawo rohra tesnàr kom ke. Atxke nehxatxkon hatà, Khoryenkomo wya. Àro ke, àhonanye okno kamsukutho kakhetxkon hatà, Khoryenkom màn yonye ro komo. Kakmàryetu kamsukutho rma, faka kamsukutho xarha kakhetxkon hatà. Wàràmno xarha yaràràketxkon hatà, àhonanye. Faka yaknyohsahotho rma yaràràketxkon hatà, àhonanye. Àro hoye ro, ohxe harha tonyxem me nehxatxkon hatà, toto komo, Khoryenkomo wya. Tàyweronàhyamatxho kom yawo ro harha tonyxem me nehxatxkon hatà, àwya.

14 Nyamoro yonyhoryetxhàràtho yoho rma haxa konyhoryetxehketxow hamà, Kryestu, tekamsuhkanàr ke. Noro rma notàmye, Khoryenkomo wya. Khoryenkom yokato yahoxet yano me notàmye, tehxem roro yahoxet yano me. Anhà hokonohnà ro me ehxaho rma notàmye. Àro ke konyhoryetxehketxow hamà, noro ha. Atxke rma haxa tehxatxkon hamà, kàwyamo. Khoryenkomo nenyhoryetxho me harha wehxan hamà, kany me harha tehxatxhe, kàhnawonye, Kryestu yekamsuhkanàr ke mak ha. Àro wyaro enyhoryexaho rma, Khoryenkomo yowakryeny

me harha tehxatxow hamà. Tehxemà ro yowakryeny me harha tehxatxow hamà.

15 Khoryenkomо wya, romryenon komo yonyhoryetxehkany me harha wehxaha katxhàr hoko ryhe nay hamà, Kryestu. Àro wyaro àwya katxhàr hoye ro konyhoryetxehketxhe, noro ha. Tàmryenon me kwahanonkatxownà, Khoryenkomо, tàwya, kowakryetxhe xaxa hampànà, meya roro mak ha, katxhàr me kesnàr kom horà. Àro wyaro katxhàr me harha keryatxhe, Kryestu, twayehrà ke. Amnyehra, Khoryenkomо wya romryenon komo yweronàhyamany me wehxaha katxhàr me rma hak kehtokonye, noro rma tanwekyatxkonà. Kanhan komo yanoto me rma haxa tehxatxkonà. Kanhan komo yanoto mehra harha kehtxoho komo yehemaye, Kryestu, twayehrà ke.

16-17 Àsok kany me hana tehxatxow ha, kàwyam ha. Kwayehpàra ronye rma haka, onà wyaro kany me tehxatxow hamà. Rowayhàtxhe, onà wyaro rokatxhoho màmyatxhe ha, rano me ro mak ha, kany me tehxatxhe. Àro wyaro kàwya katxhe rma, kàkatxhothàrà yahohsàra rma hak natxow hamà, anar komo. Kwayehpàra ro rma haka, ahohsàra rma hak natxow hamà. Kwayhàtxhe haxa ryhe, nahohsatxow hamà, wayehno ha, noro heno, katxho me kexetxhe mak ha.

Àro wyaro rma rha, twayehsom me nehxakon hamà, Kryestu, kowakryetxhe xaxa hampànà katxho me harha kehtxoho menye, Khoryenkomо wya.

18 Àro wyaro rma rha nehxatxkon hatà, amnyehran heno komo xarha. Khoryenkomo wya, romryenon komo yweronàhyamany me wehxaha katxho me nehxatxkon hatà. Okno wayehpàra ro rma haka, àro wyaro katxho mehra rma hak nehxatxkon hatà. Okno wayhàtxhe haxa ryhe, àro wyaro katxho me harha nehxatxkon hatà. **19** Onà wyaro ryhe netxownà hatà, Moyses heno. Tàwya àyweronàhyamatxehkatxhenye rma, okno kamsukutho kakhey hatà, toto kom hona, tkaryehtan hona xarha. Àro yawo rma, àkaryehtan yawo rma nehxakon hatà, Khoryenkomo rwonà, Moyses heno nmenhoho rma hatà. Okno kamsukutho yonàmay hatà, tutum yaka, faka kamsukutho rma hatà, kakmàryetu kamsukutho xarha hatà. Àkwaka rma tuna yarkay hatà. Esope yoh hotkoso wom yeryey hatà. Kahneru hpotxetho rma àro hatà, womu. Utxuryexaho rma àro hatà. Àro rma yeryey hatà, esope yoh hotkoso. Àro rma ke okno kamsukutho kakhey hatà, toto kom hona, tkaryehtan hona xarha. **20** Tàwya kakhentoko rma, onà wyaro nkekón hatà. Khoryenkomo wya, romryenon komo yweronàhyamany me wehxaha katxho me harha tehxatxhe. Àro wyaro katxho me kehtxoho komo hutwamohsehe, onà, okno kamsukutho, kekon hatà, toto komo wya. Khoryenkomo ryhe kàyweronàhyametxhe, kàwyanye toyuknur horà, kekon xarha tà, Moyses heno.

21 Àro wyaro rma rha kakhey xarha tà, Khoryenkòm mân hona xarha, katxhonano hona xarha. Khoryenkòm mân yawono rma àro hatà,

katxhonano. Àro hoko rma nehxatxkon hatà, Khoryenkom mân yonye ro komo, noro yowakryenàr me hatà.

²² Tayweronàhyamatxho kom hoye ro, okno kamsukutho kakhetxkon hatà, nyamoro heno, thenyehra hatà. Àwyanye àkakhetxho hoye ro, tonyhoryexem me harha nehxakon hatà, toto katxhonano xarha, omeroro rma. Okno kamsukutho ke enyhoryehnà rma, yakehra nehxakon hatà. Anhànàthàyam hoko noseryewhokekon hatà, Khoryenkomo, àwyanye okno yotahanàr ke hatà, àwyanye àkamsuhkanàr ke hatà. Àkamsuhkahra rma ehtokonye, oseryewhokahra ro mak nehxakon hatà.

²³ Àro wyaro tonyhoryexem me nehxakon hatà, Khoryenkom mânà, katxhonano xarha. Okno kamsukutho ke, tonyhoryexem me nehxakon hatà. Kahe yawono wyaro marma nehxakon hatà, Khoryenkom mânà. Yukryeka hono rma àro hatà. Àro ke, okno kamsukutho ke tonyhoryexem me nehxakon hatà. Àrotho yonyhoryetxhàr yoho rma haxa mak nay hamà, konyhoryetxho komo, kahe yaw harha kehtxoho kom hoko esnàr ke mak ha. Àro ke, okno kamsukuthohnà ke, Kryestu yekamsuhkatxho hoye ro haxa ryhe, tonyhoryexem me tehxatxhe.

Kahe yaka haxa ryhe nowomye Kryestu katxhàrà on ha.

²⁴ Khoryenkom mânàtho yakahra mak nowomye, Kryestu, toto nyeryetxhoho yakahra mak ha, kahe yawono wyaronotho yakahra mak ha. Kahe yaka haxa ryhe nowomye. Àto roro

rma naha. Khoryenkomo hyawo roro rma naha, kakoronomanàr kom horà.

²⁵ Amnyehra, yake ro nowomtxownà hatà, Khoryenkombàn yonye ro yoh heno komo. Àtxemnyehàntanàr xehra yohà nowomyatxkon hatà, Khoryenkombàn yosaka, enyhoru xaxa ro makon ha, rosarà, katxho yaka rma. Towomnàtokonye, okno kamsukutho yaryatxkon hatà, nyamoro heno. Kryestu haxa ryhe, yake rohra nowomye. Towenyxa ro notàmye, tekamsuhkanàr ke. Towenyxa ro nowomye. ²⁶ Nyamoro heno wyaro yake ro towomnàtok haxa, yake ro rma rha àwayehràtho haryhe mà, tàwya yukryeka yakàhttotxhe rma, twayehrà hoko rye rma esnàràtho haryhe mà. Àro wyarohra mak nehxakon hamà. Towenyxa ro ryhe wayehye. Towenyxa ro notàmye. Yukryeka yosomtatkahra ro rma haka, towenyxa ro nomokye, twayehtoho me, àro hoye ro tàwya kanhànàthàyamo yowtoho me. Àwayehso xarha omokhàrà harha nay hamà.

²⁷ Kakàhtonyenhàyam yano me twayehyatxow hamà, kàwyamo, towenyxa ro mak hamà. Kwayhàtxhenye, kwahanonketxhe hampànà, noro ha, khutwany komo rma. ²⁸ Kryestu xarha, towenyxa ro rma rha wayehye. Towenyxa ro rma notàmye, tàwya kanhànàthàyamo yowtoho me, tàwya thenyenohnà komo yanhànàtho rma yowtoho me. Àwayehsahonhàrà rma nomokyaha xarha. Kanhànàthàyam yownye me àwayehsorha harha nomokyaha. Tàmryenon komo yonyhoryetxehkax haxa ryhe nomokyaha. Noro yomoknàr hona ro rma haxa kehtokonye,

konyhoryetxehketxhe hampànà.

10

Taknyohsom komo yàmpàra harha tehxatxow hamà katxhàrà on ha.

¹ Tàyweronàhyamatxho kom hoye ro taknyohsom komo yàmyatxkon hatà, amnyehran heno komo. Ànàmrà komo rma, amnye tomohsom kunknon me nehxakon hamà. Kryestu wayehtoho hutwamohsekon hamà. Kryestu wya konyhoryetxho komo rma hutwamohsekon hamà. Konyhoryetxho kom mehra mak nehxakon hamà.

Emahona ro nàmyatxkon hatà. Àtxemnyehàntanàr xehra yohà, taknyohsom komo yàmyatxkonà rye rma haxa hatà. Àro wyaro rma Khoryenkomo yowakryetxkon hatà. Enyhoryetxehkahnà me mak nehxatxkon hatà.

² Enyhoryetxehkaxah me haxa tehtokonye, tàmpàra harha esnàràtho kom haryhe mà, atxke rma wehxaha kahra harha esnàràtho kom haryhe mà. ³ Àtxemnyehàntanàr xehra yoh mak nàmyatxkon hatà. Àro wyaro tàwyanye tåmnàtoko rma, tanhàn komo hutwetxkonà rye rma haxa mak hatà. ⁴ Kanhànàthàyamo yownyehnà ro me nay hamà, faka kamsukutho, kakmàryetu kamsukutho.

⁵⁻⁶ Àro hoko rma, Kryestu rwonà yokarymehe, Khoryenkocom karyehtanà, àmenhosahonhàrà. Yukryeka hona tomokàtxhe rma, onà wyaro nkekong hatà, noro ha.

Apa y, taknyohsom komo yàmrà xehra ro mak mehxakonà, toto komo wya.

Toknàthàyamo rma yàmyatxkon haryhe, owya tanhànàthàyamo yowrà horà rma haryhe. Eryehohra rma mehxakonà, nyamoro hoko. Toto wya oyoyuhtoho hok haxa oyeryehotehe. Àro ke, toto me uro makàhtoye.

⁷ Toto me harha ryehtoko, onà wyaro àkaye, owya, apa y, rohoryenà y. Xaro yukryeka hona komokye, rowya oyoyuhtoho me, àkaye, owya. Àro wyaro ryehtxoho hoko rma màmenhohoye, akaryehtan yawo.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, Kryestu rwon ho ko. ⁸ Tayweronàhyamatxho kom hoye ro taknyohsom komo yàmyatxkon hatà, toto komo. Toknàthàyamo rma yàmyatxkon hatà, Khoryenkomo wya tanhànàthàyamo yowrà horà. Ànàmàthàyam hoko rma, onà wyaro nkekón hatà, Kryestu, Khoryenkomo wya. Àxehra ro mak mehxakonà, kekon hatà. Eryehohra rma mehxakonà, nyamoro hoko, kekon hatà. ⁹ Àro wyaro tàwya katxhe rma, onà wyaro nkekón xarha tà. Xaro yukryeka hona komokye, rowya oyoyuhtoho me, kekon xarha tà, Kryestu. Noro wya Khoryenkomo yoyuhtukatxho ryhe, okno yàmàthàràtho hryetayo me nay hamà.

¹⁰ Tàwya Khoryenkomo yoyuhtukatxho hoye ro konyhoryetxownà, Txesusu Kryestu, enyhoru ro me kehtxoho menye. Townenyxa ro wayehye, tàwya Khoryenkomo yoyuhtukatxho me. Twayehnàtoko, thunuthuru rma yàmye, townenyxa ro mak ha. Tàmpàra harha naha.

Àro hoye ro konyhoryetxownà, enyhoru ro me kehtxoho menya.

¹¹ Emahona ro taknyohsom komo yàmyatxkonà roro hatà, Khoryenkom màn yonye ro heno komo. Ànàmàthàyamo rma, anhànàthàyamo yownyehnà ro me nehxakon hamà. Àro wyaro tomyawon kom hokono ro me nehxatxkon hatà. Thatawo ryhe àhok nehxatxkon hatà. ¹² Kryestu haxa ryhe, eryewtaxah naha. Ehonomnà me xaxa howehehra neryewtaye, Khoryenkom hanaka. Kanhanàthàyamo yownye me totàmàtxhe rma, neryewtaye. Otàmpàra harha naha. Towenyxa ro ryhe notàmye. ¹³ Eryewtaxaho rma, tàxanhàn komo yarymatxehkanàr hona ro nay hatà. Onà wyaro kany me axanhàn komo weryaha hampànà, kanyenhàr me nay hatà, Khoryenkom, àwya. Ehonomnà me xaxa manaha kany me weryatxhe hampànà, ohoko, kanyenhàr me nay hatà, àwya.

¹⁴ Towenyxa ro totàmàthàr hoye ro, támryenon komo yonyhoryetxehkaye, noro ha, meya roro tonyhoryetxehkaxem me ehtxoho menye. Enyhoru ro me àwahanonkaxemo komo rma yonyhoryetxehkaye. ¹⁵ Àro wyaro kehtxoho komo hutwamohsehe xarha, Khoryenkom yokato xarha, kàwyanye. Tkaryehtan yawo rma nmenhohoy hatà. Onà wyaro htxero nkahoy hatà.

¹⁶ Amnye onà wyaro haxa àkehe hampànà, nyamoro hoko, kehe, Kohromo. Romryenon komo yonyhoryetxehkany me harha wehxaha, àkehe hampànà. Àro wyaro rowya katxhàr hoye ro, onà

wyaro wewakryetxhe hampànà. Rorwonà hutwany me harha weryatxhe hampànà, Rorwonà rma weryaha hampànà, ewan yakanye, uhutwahkahpàra ehtxoho menye, kehe, Kohkomo.

Àro wyaro rma nkahoy hatà, Khoryenkom yokato.
¹⁷ Onà wyaro xarha nkahoy hatà.

Anhànàthàyamo yonyhera harha mpànà wehxaha ha, towsah me esnàr ke mak ha, kehe, Kohkomo.

Àro wyaro rma nkahoy hatà, Khoryenkom yokato. ¹⁸ Kanhanàthàyam hoko noseryewhokay hatà, Khoryenkom. Àro ke, taknyohsom komo yàmpàra harha tehxatxow hamà. Kanhanàthàyamo yownye me tàmsom hokohra harha tehxatxow hamà.

Khoryenkomо hyaka tomohtxe noro yakoro àrwonàmso katxhàrà on ha.

¹⁹ Rowtà komo y, àro wyaro Khoryenkomо nenyhoryetxho me harha tehxatxow hamà. Àro ke, noro yakoro àrwonàmso tomohtxe. Àsok tawro hana. Towankaryhe tomokyatxow hamà. Noro màn yaka towomsom komo wyaro tomokyatxow hamà, àhyaka, ekato me mak ha. Towankaryhe rma tomokyatxhe, Txesusu yekamsuhkanàr ke mak ha. Khoryenkom yosaka towomsom komo wyaro, enyhoru xaxa ro mak on ha, rosarà, katxhàr yaka rma towomsom komo wyaro, tomokyatxhe, noro yakoro àrwonàmso. ²⁰ Wom yatxarakaxaho ehxera harha nay hamà. Txesus hunutho kuknon me ryhe nehxakon hamà, wom yatxarakaxahotho. Noro wayehnàtoko rma,

newaraxkay hatà, àrotho. Àro ke, Khoryenkomo hyaka haxa tomokyatxow hamà. Amnyehra omokhàrà nehxatxkonà, toto komo. Tomohsom me harha ketxownà, Txesusu, twayehrà ke, àwayehpàna ro me harha tesnàr ke xarha. ²¹ Kakoronomanye ro kom me xarha naха, noro ha. Khoryenkomo mryenon kom yohà rma, kakoronomanye ro kom me naха.

²² Àro ke Khoryenkomo hyaka tomohtxe, noro yakoro àrwonàmso. Khoryenkomo mân yaka towomnàtokonye, okno kamsukutho kakhetxkon hatà, amnyehran heno komo. Nekoroketxkon xarha tà, tuna ke, enyhoru ke hatà. Àro wyaro nosonyhoryetxkon hatà, nyamoro heno, Khoryenkomo mân yaka towomtaho menye. Nyamoro heno yoho rma haxa, enyhoryetxehkaxah me mak tehxatxhe, Txesusu yekamsuhkanàr ke. Atxke rma wehxaha kahra harha tehxatxhe, kàhnawonye. Àro wyaro enyhoryetxehkaxah me tomohtxe, Khoryenkomo hyaka. Komoknàtokonye rma, yaworon me tehutwatxe, kàhnawonye. Onà wyaro kany me xarha tehtxe. Rowakryehe xaxa mak hampànà, Khoryenkomo, kany me rma haxa tehtxe. Àro wyaro rma tomohtxe, Khoryenkomo hyaka, noro yakoro àrwonàmso.

²³ Onà wyaro kanye roro me tehtxe. Amnye Khoryenkomo newakryenàr me xaxa mpànà wehxaha ha, kanye roro me tehtxe. Rowakryen hana, àna hana, kahra ro mak tehtxe. Àsok tawro hana. Kowakryetxhe xaxa hampànà kanyenhàrà rma, tarwon yawo ro rma haxa nay hamà.

²⁴ Otàhnàn yawo rma haxa tehtxe, kàwyamo ro rye rma. Otàhnàn yawo kehtxoho kom hoye ro tatakoronomatxe, osoxe nyhe kehtxoho menye, meya rha tosowakryexam me nyhe kehtxoho menye. ²⁵ Tohsamnohsomà roro me tehtxe. Ohsamnohpàra harha natxow hamà, kukukuthuyamo. Nyamoro wyarohra mak ehtxoko. Àsok tawro hana. Mexehra nomokyaha, Kohkomo, kany me manatxow hamà. Àro ke, tohsamnohsomà roro me rma haxa ehtxoko, ayatakoronomatxho menye.

*Tàxanhàna rotho komo yanàhnohtàkehe hampàna
Khoryenkomo katxhàrà on ha.*

²⁶ Àsok hana tehxatxow ha. Kryestu wya konyhoryetxho komo yonytxanyenhàr me tehxatxow hamà. Yaworon xaxa rma yonytxanyenhàr me tehxatxow hamà. Yaworo xaxa nay hamà, kanyenhàr me tehxatxow hamà. Atxke harha kesnàr kom hona mpàn tenytxe. Àna make ryhe mpe, yaworo make ryhe mpe naye, kany me kesnàr kom hona mpàn tenytxe. Àro wyaro kany me haxa kehtokonye, oseryewhokahra harha na ha hampàna, Khoryenkomo, kanhànàthàyam hoko. Noro wya, konyhoryetxhe xaxa hampàna, Txesusu wayehrà ke, katxho mehra harha tehxatxhe hampàna. ²⁷ Noro nanàhnohrà me haxa ryhe tehxatxhe hampàna. Àsok tawro hana. Àtaxanhàna rotho komo yanàhnohtàkehe hampàna, Khoryenkomo. Kàwyanye anhàtho yaknyohnàtokono wyaro, nanàhnohtàketxhe

hampànà. Àro wyaro kanàhnohtàkanàr kom hona toseryehporye rma haxa tehxatxhe, àna make ryhe mpe kany me harha kehtokonye, konyhoryetxowà ryhe mpe kany me harha kehtokony mak ha.

28 Àsok hana nehxatxkon ha, Moyses heno yanweknyetho kom ha. Noro heno wya tàyweronàhyamatxho kom yawo rohra harha tehtokonye, totahaxem me nehxatxkon hatà. Àhnàn kom yawohra ehtxoko, kekon hatà, Moyses heno, nyamoro heno hoko, toto komo wya. Wáhoro htxero anhàn komo yokarymetxkon hatà, xenyenàyamo. 2 komo rma hana, 3 kom haxa hana, nekarymetxkon ha. Àwyanye tokarymatxhenye rma, totahaxem me nehxatxkon hatà, anweknyetho komo.

29 Nyamoro heno yoho rma haxa tanàhnohsom me natxow hamà, Khoryenkom muru xanomkahnohnyetho komo. Noro yekamsuhkatxho hoko, àna make ryhe mpe, konyhoryetxowà ryhe mpe, kanyetho komo rma nyamoro ha. Ekamsuhkatxho hoye ro enyhoryexahonhàràtho rma, àna make ryhe mpe kanyetho rma nyamoro ha. Khoryenkomо wya, konyhoryetxhe xaxa hampànà, romuru yekamsuhkanàr ke, katxhàr me ehxahonhàràtho rma, konyhoryetxowà ryhe mpe kanyetho rma nyamoro ha. Khoryenkom yokato wàràhyakanyetho rma nyamoro ha, towakryenyenàyamo wàràhyakanyetho rma. Nyamoro rma, tanàhnohsom me rma haxa natxow hamà, amnyehran heno kom yoho rma haxa mak ha, Moyses heno yanweknyetho kom yoho rma

haxa mak ha.

³⁰ Àsok tawro hana. Tàxanhànà rotho komo yanàhnohnye me Khoryenkomo thutwetxow hamà. Noro rma, onà wyaro nmenhohoy hatà, tkaryehtan yawo.

Uro ryhe, kohsànàhyaha hampànà, roxanhànàtho kom hoko.

Àro wyaro rma nmenhohoy hatà, tkaryehtan yawo. Onà wyaro xarha nmenhohoy hatà.

Tàmryenon komo hutwany me mpànà na ha ha,

Kohkomo. Àro ke, àwahanonkany kom me mpànà na ha ha, ohxe ehxemo kom hoko, atxke ehxemotho kom hoko xarha.

Àro wyaro rma nmenhohoy hatà, Khoryenkomo.

³¹ Noro rma, tehxemà ro me na ha. Khokonye ewakhàra ehtoko, toseryehporye rma haxa tehxatxow hamà, àhonà.

Towankaryhe roro rma ehtxoko katxhàrà on ha.

³² Àsok hana mehxatxkon ha, amnyehra. Onà wyaro mehxatxkon hamà. Khoryenkomo hutwany me harha oyexetxhenye, teryewhamnohsom me rma haxa mehxatxkonà. Krawame rma haxa mehxatxkonà. Omeroro rma menàmyatxkonà.

³³ Anatoko owàràhyaketxkonà, anar komo, toto komo nenytzanàr me. Oyeryewhamnohyatxkon xarha, toto komo nenýàr me. Anatoko, teryewhamnohsom kom yakoron me mehxatxkonà, oseryehpàra rma. ³⁴ Watxa ymo yaka ahryememo komo makoronometxkonà, àhnàn kom yawo rma haxa oyesnàr kom ke. Axanhàn komo wya akatxhothàyamo yaràtxhe, teryehorye rma mehxatxkonà. Àsok tawro hana. Onà wyaro màketxkon

hamà. Amnye Khoryenkomo newakryenàrà roro me wehxan hamà. Àro ryhe, rokatxhoho yoho rma haxa ohxe nay hamà, màketxkonà.

35 Àro wyaro teryewhamnohsom me oyehtokonye, towankaryhe rma mehxatxkon hamà. Àro ke, towankaryhe roro rma ehtxoko. Towankaryhe oyehtxoho kom hoye ro, towakryexem me rma haxa manatxhe hampànà.

36 Enàmtxok xaxa mak hampànà, Khoryenkomo yoyuknye ro me oyehtxoho menye. Àro wyaro oyehtokonye, amnye Khoryenkomo newakryenàrà me rma haxa manatxhe hampànà, royuknye komo wewakryehe xaxa hampànà kanyenhàr me noro yesnàr ke. **37** Àsok tawro hana. Mexehra nomokyaha hampànà, kowakryeny komo. Àro hoko rma, onà wyaro nkehe, àmenhosahonhàrà.

Mexe nyhe txko ehxah me nomokyaha hampànà, tomohsomà. Àramampàra nyhe rma nomokyaha hampànà.

38 Noro hona xeny komo ryhe, ronenyhoryetxho me harha manaha katxho me natxhe, rowya. Nyamoro rma, karyhe roro harha natxhe, noro hona tàwyanye xenyàr ke mak ha. Noro hona xenyhera harha ehtokonye, eryehohra ro mak wehxaha, nyamor hoko.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà.

39 Kàwyam haxa ryhe, noro hona xenyhera harha natxhe, katxho mehra tehxatxhe. Tanàhnohsom me natxhe hampànà katxho mehra tehxatxhe. Noro hona xeny me haxa ryhe tehxatxhe ha. Àro hoye ro karyhe roro toteryatxhe ha.

11

Khoryenkom hona xenyenhàyamo yokarymatxhàrà on ha.

¹ Khoryenkom hona xeny me kehtokonye, onà wyaro kany me tehxatxow hamà. Noro newakryenàr me xaxa mpànà wehxaha ha, amnye, tketxhe. Kowakryetxho komo yonyhera ro rma haka, noro newakryenàr me xaxa mpànà wehxaha ha, tketxhe, noro hona kàwyanye xenyar ke mak ha.

² Noro hona nenyatxkon hatà, amnyehran heno komo. Àro ke, ohxe manaha, rowya, katxho me nehxatxkon heno hatà. Khoryenkomo wya, noro hona tàwyanye xenyar ke mak ha.

³ Onà wyaro kany me tehxatxow hamà. Omeroro nakàhtotàhkaye, Khoryenkomo, tarwon ke mak ha, kany me tehxatxhe. Ehxenà rotho komo rma yakàhtoye, tonyxem me harha, kany me tehxatxhe. Àro wyaro rma tketxhe, noro hona kàwyanye xenyar ke mak ha.

⁴ Tànekàthàrà yàmye haryhe tà, Kayen heno, Khoryenkomo wya. Akmew heno xarha, tànekàthàrà yàmye hatà. Kayen nàmàtho yoho rma haxa ohxe nehxakon hatà, Akmew nàmàtho. Àsok tawro hana. Khoryenkom hona nenyakon hatà, Akmewu. Àro ke noro nàmàtho yahosày hatà, Khoryenkomo. Ohxe naha, onàmàthàrà, kekon hatà, noro heno wya. Tàwya ahosnàtoko rma, ohxe naha, Akmewu, kekonà rma hamà. Wayehye hatà, Akmew heno. Àwayehsahonhàrà rma, noskaryemehe rma. Khoryenkom hona xenye rotho me rma noskaryemehe.

⁵ Enoke heno xarha, Khoryenkom hona rma rha
nenyakon hatà. Àro ke, àwayehpàra nexey hatà.
Amnye tàhyaka haxa narày hatà, Khoryenkomo.
Noro heno yonyhera harha nehxatxkon hatà, toto
komo, Khoryenkomo wya anàr ke hatà. Tàwyà
arhàrà ro rma haka, teryehorye rma haxa wehx-
aha, moson hoko, kekon hatà, Khoryenkomo.

⁶ Khoryenkom hona xenyhera kehtokony haxa,
noro yeryehotanàhpàra ro mak tehxatxhe ha.
Noro hyaka komoknàtokonye, onà wyaro kany
me tehxorye tehxatxhe, kàhnawonye. Noro ryhe,
tehxem me xaxa mpànà naha ha, kany me tehx-
orye tehxatxhe. Noro hutwanàr xe kehtokonye,
nehwamohsehe xaxa hampànà, kàwyanye, kany
me xarha tehxorye tehxatxhe.

⁷ Nowe heno xarha, Khoryenkom hona rma rha
nenyakon hatà. Tuna ymo ànyakyaha hampànà,
kekcon hatà, Khoryenkomo, noro heno wya. Tuna
ymo yomokhàra ro rma haka, àro wyaro nkekcon
hatà. Khoryenkomo rwonà yonytxay hatà, Nowe
heno. Àro wyaro hamà, kekon hatà, noro hona
tàwyà xenyar ke. Kanawa ymo yakàhtoy hatà,
tàmryenon komo kurunhonàr horà. Tàwyà Kho-
ryenkomo yoyuknur ke ryhe, toto komo yanhànà
hutwamohsekong hamà. Tanàhnohsom me ehtxoho
komo rma hutwamohsekona. Khoryenkomo wya,
ronenyhoryetxho me harha manaha, katxho me
xarha nehxakon hatà, Nowe heno, noro hona
tàwyà xenyar ke mak ha.

⁸ Akmaraw heno xarha, Khoryenkom hona rma
rha nenyakon hatà. Àro ke neyukye hatà. Àwyà
meya àtoko katxhe rma, neyukye hatà. Àwyà am-

nye oyowto wàmyaha owya katxhe rma, toy hatà. Towto ywenyeke rma hak nehxakon hatà. Toye rma hatà, Khoryenkom hona tàwyà xenyàr ke mak hatà. ⁹ Khoryenkomo wya, on yukryeka wàmyaha owya, amnye, katxho hona haxa nahatakay hatà. Ewto mehra rma hak nehxakon hatà. Anaro ro komo yowto me rma hak nehxakon hatà. Anaro ro komo yowto hon me nehxakon hatà, Akmaraw heno, Khoryenkom hona tàwyà xenyàr ke hatà. Àto rma rha nehxatxkon xarha tà, Esake heno komo xarha, Xako heno xarha. Khoryenkomo wya, on yukryeka wàmyaha, owyanye, amnye, katxho me rma rha nehxatxkon hatà, nyamoro heno xarha. Àto ehtokonye, okno hutxhootho àmàn kom me nehxakon hatà. ¹⁰ Àsok tawro hana. Anaro haxa towto hona ro nehxakon hamà, Akmaraw heno. Khoryenkom yowto rma àro ha. Noro ryhe nenyhoryeye. Ànenyhoryetxhàrà rma, osomtatkahnà ro me naха. Àro rma hona ro nehxakonà, Akmaraw heno.

¹¹ Sara heno xarha, Khoryenkom hona rma rha nenyakon hatà. Àro ke, notxwakomotho me tehtoko, thohtaxem me harha nexey hatà, noro hona tàwyà xenyàr ke mak hatà. Khoryenkomo wya, amnye nhohtehe, Sara, katxhàrànhàr hona ro nehxakon hatà. Tàrwon yawo ron me naха, Khoryenkomo, kekon hamà. ¹² Akmaraw heno ryhe, towenyxa nehxakon hatà. Horykomotho me rma haxa nehxakon xarha tà, thohtahoryehra ro mak ha. Noro heno rma hoye ro, thenyehra rma haxa natxow hamà, ehamàthàyamo. Xeryko yakenonà wyaro, sakarara yakenonà wyaro,

thenyehra rma haxa natxow hamà, tkuknomanàr yohono yakenonà wyaro mak ha.

¹³ Wayehtxownà hatà, Akmaraw heno komo, omeroro. Khoryenkom hona xeny me rma wayehtxownà hatà. Towto komo yahohsàra rma wayehtxownà hatà. Khoryenkomо wya, amnye oyowto wàmyaha katxhàràtho yahohsàra rma wayehtxownà hatà. Ahosnàr hona ro rma nehxatxkon hamà. Moxe ro mak nenyatxkon hamà. Amnye wahohsaha xaxa hampànà, kany me nehxatxkon hamà. Onà wyaro xarha noskarymetxkon hamà. Yukryeka ho rma hak kehtokonye, ewtohnà, ro me rma tehtxe, anaro ro komo yowto hon me rma tehtxe, ketxkon hamà, Akmaraw heno komo. ¹⁴ Àro wyaro tàwyanye tatoko rma, anaro haxa towto kom hona ro nehxatxkon hamà. ¹⁵ Towtothàyamonhàr hutwahra harha nehxatxkon hamà. Tànàhnànkatzhàyamotho rma hutwahra harha nehxatxkon hamà. Tàwyanye uhutwantoko rma, àrotho hona harha àtonàràtho kom haryhe, àsna harha àtohra mpàn ehtxoko katxho mehra esnàràtho kom haryhe. ¹⁶ Anaro haxa towto kom hona ro nehxatxkon hamà. Enyhoru ro mak àro ha, kahe yawono. Àro rma hona ro nehxatxkonà, nyamoro heno. Àro ke, Akmaraw kom horyenà ro uro kany me rma haxa nehxakon hatà, Khoryenkomо. Àsok tawro hana. Noro ryhe, ewtohtony kom me nehxakonà.

¹⁷ Esake yàmye hatà, Akmarawu, Khoryenkom hona tàwy xenyàr ke mak hatà. Khoryenkomо wya tkukmantoko, neyukye hatà. Khoryenkomо wya, thenyehra natxhe, oyohamàthàyamo,

katxhàràtho rma, burunhuru yàmyakon hatà. Tówenyxanotho txko rma yàmyakon hatà. ¹⁸ Esake hoye ro ryhe, kohamkehe hampànà, katxhàrànhàrà rma yàmyakon hatà, Akmaraw heno. Khoryenkom hona xenye ro kax mak nehxakon hatà. ¹⁹ Àharaxkahaya tehtoko, onà wyaro nkekón hamà, tåhnawo. Àwayehxemo kom waye anàmno ynye me xaxa mpànà na ha, Khoryenkomo, kekon hamà. Amnye, àwayehxemo kom waye asanàámsaho wyaro harha nehxakon hamà, Esake, Akmarawu wya.

²⁰ Esake heno xarha, Khoryenkom hona rma rha nenyakon hatà. Àro ke, onà wyaro nkekón hatà, buru komo wya, Xako wya rma, Esawu wya xarha. Amnye oyowakryehe xaxa hampànà, Khoryenkomo, kekon hatà, àwyanye. Amnye ohxe ehtxoho komo rma yokarymekon hatà, Khoryenkom hona tàwya xenyar ke.

²¹ Xako heno xarha, Khoryenkom hona rma rha nenyakon hatà. Àro ke, twayehnàtoko, onà wyaro nkekón hatà, noro wya, thar kom hoko, Xose muru kom hoko rma. Apa y, moxam ewakryeko, kekon hatà. Àro wyaro tàwya tatoko rma, tahoso ke nosowaxehtekon hatà, horykomotho me rma haxa tesnàr ke hatà. Tosowaxehtontoko rma, Khoryenkomo yowakryekon hatà.

²² Xose heno xarha, Khoryenkom hona rma rha nenyakon hatà. Àro ke, horykomotho me rma haxa tehtoko, amnye tonusom komo yokarymay hatà. Amnye tàmryenon komo yaryaha hampànà Khoryenkomo, on hoye, Exet yamtar hoye, kekon hatà. Nyamoro rma hak royotxhoto yatxowà,

enamso, kekon xarha tà. Ehsayewyana komo totho rma yokarymekon hatà, Khoryenkom hona tàwya xenyàr ke mak hatà.

23 Moyses yon heno komo xarha, Khoryenkom hona rma rha nenyatxkon hatà. Àro ke tamryera txko yonamtxowna hata. Enyhoru me rma haxa noro txko yonyatxkon hata. Tawyanye Faryo yoyukuhtor hona oseryehpara rma nehxatxkon hata. Àro ke nemamtxowna hata, ukurunhonar hora, Khoryenkom hona tawyanye xenyàr ke mak hata. Enamsah me rma, 3 me nuno yonatkay hata.

24 Moyses heno xarha, Khoryenkom hona rma rha nenyakon hata. Àro ke, totamryenkatxhe rma, ona wyaro nkekon hata. Faryo yomsara mryera mehra harha hak wehxe, kekon hata. Ehonomna komo kukuru mehra harha hak wehxe, kekon hata. **25** Khoryenkom o mryenon kom kukuru me haxa tesnar xe nehxakon hata. Nyamoro yakoro teryewhamnohsom me haxa hak wehxe, kekon hata. Tanhan hoko teryehotanar xehra mak nehxakon hata, anar kom yakoro. Àsok tawro hana. Kanhan kom hoko kehtokonye, mexehra teryehotetxow hama. Àro wyaro rma nhutwekon hama, Moyses heno. Àro ke, ona wyaro kahra nehxakon hama. Exet ho roro rma hak wehxe, ranhan hoko ryeryehotatho me, kahra nehxakon hama. **26** Exet ho roro rma hak wehxe, tkatxhonke rma haxa ryehtxoho me, kahra xarha nehxakon hama. Kryestu wyaro taxanomkahnohsom me haxa tesnar xe nehxakon hama, tawya Khoryenkom o mryenon komo yakoromanar hora. Taxanomkahnohtoho rma, tkatx-

honke tehtxoho yoho rma haxa ohxe nehxakon hamà, àwya. Àsok tawro hana, Khoryenkomo wya amnye towakryetxho hona ro tesnàr ke hamà.

27 Exet yamtar hoye toy hatà, Khoryenkom hona tàwyà xenyàr ke mak hatà. Ewakhàrà Faryo yehtxoho hona oseryehpàra rma nehxakon hamà. Towankaryhe roro rma haxa nehxakon hatà, Khoryenkom hona tàwyà xenyàr ke, tànenyehotorà rma hona tàwyà xenyàr ke.

28 Exet yamtar yohokoko Khoryenkom tontoko, noro rwon yawo ro nehxakon hatà, tasahxemtonàr kom hoko. Onà wyaro nkekón xarha tà, toto komo wya. Kahneru kamsukutho meryatxow hatà, omàn kom hotar horye, kekon hatà, àwyanye. Ehsayewyana komo rma kurunhekón hatà, wahoto ryetho komo wayehkany hona hatà. Àro wyaro nehxakon hatà, Moyses heno, Khoryenkom hona tàwyà xenyàr ke.

29 Ehsayewyana heno komo xarha, Khoryenkom hona rma rha nenyatxkon hatà. Àro ke, mahoryeno wyaro tuna ymo wetotxownà hatà. Tuna tutxuryemà katxho rma wetotxownà hatà. Exetyana heno kom haxa ryhe, nànotàhkatzownà hatà. Àto mya rma rha tátontokonye, nànotàhkatzownà hatà, nyamoro heno.

30 Xoswe heno komo xarha, Khoryenkom hona rma rha nenyatxkon hatà. Àro ke, Khoryenkom yano me nematxakay hatà, owto watxanàtho, Xeryko watxanàtho rma. Owto màtkoko rma natahomryekyatxkonà httxer hakahpa tà, tànarymanàr

komo yowto màtkoko rma hatà. Yake ro nata-homryehtxownà hatà, 7 me enmahrà hatà. 7 me enmahàtxhe rma, nematxakay hatà, owto watx-anàtho, Khoryenkom hona àwyanye xenyàr ke mak hatà.

31 Hakme heno xarha, Khoryenkom hona rma rha nenyakon hatà. Anaro rha kàrà hokono ro me ehxahotho rma, noro hona nenyakon hatà. Àro ke, Xoswe nànyaketxho kom hoko towahke nehx-akon hatà. Noro yowto yonyxe ànyahxah me nehx-atxkon hatà, arymanàr horà mak hatà. Towahke rma nehxakon hatà, Hakme heno, àhokonye, Khoryenkom hona tàwya xenyàr ke hatà. Àro ke, tkukuru heno komo wayehnàtoko, àwayehpàra nexey hatà. Nyamoro heno haxa wayehtxownà hatà, Khoryenkom yoyukhura tesnàr kom ke hatà.

32 Onok heno komo xarha hana wekarymen ha, Kekneyaw heno kom hana, Barake heno hana, Sansaw heno hana, Xefte heno hana, Dafe heno hana, Samwew heno hana, Khoryenkomо rwonà yokarymanyе ro heno kom hana. Nyamoro heno yexetxhàrà yokarymatxehkahra wehxan hamà, tano. Omeroro rowya ekarymantoko, mexe rma haxa rowya àmenhonàràtho haryhe mà.

33 Khoryenkom hona rma rha nenyatxkon hatà, nyamoro heno xarha. Àro ke, anaro rha owto hon heno komo yarymetxkon hatà. Tàmryenon yoh komo hananàhyatxkon xarha tà, toto kom hoko àme rye rma haxa ehtxoho menye. Khoryenkomо wya kakoronometxhe xaxa hampànà katxhàr yawo ro nehxatxkon xarha tà. Àro wyaro katxàr yawo ro, noro nakoronomanàr me rma haxa ne-

hxatxkon hatà, àhona tàwyanye xenyàr ke. Kamara ymo watxan yaka tarymaxem me nehxatxkon hatà, anar komo. Eskahnà ro me mak nehxatxkon hatà. ³⁴ Weheto ymo waka tarymaxem me nehxatxkon hatà, anar komo. Atakhera ro mak nehxatxkon hatà. Katxefara wyaron ke totahaxem me tehtokonye, tkurunhosom me rma nehxatxkon hatà, anar komo. Ahoxemra tehtokonye, karyhe harha texem me nehxatxkon hatà, anar komo. Anar kom yakoro tatarymantokonye, tahoxerye rma haxa texem me nehxatxkon hatà, anar komo. Anaro ro heno komo wekenymekyatxkon hatà, anar komo. Àro wyaro texem me nehxatxkon hatà, nyamoro heno, Khoryenkom hona tàwyanye xenyàr ke mak hatà.

³⁵ Àsok hana nehxatxkon ha, woràskomo heno komo xarha. Tàmryethàyamo wayhàtxhe, Khoryenkom hona nenyatxkon hatà. Àro ke, àwayehsahonhàrà rma nasanàmyatxkon harha tà, ànenyàr kom me.

Twayehso ro teryewhamnohsom me nehxatxkon hatà, anaro heno komo, Khoryenkom hona tàwyanye xenyàr ke. Khoryenkom hona xenyhera harha ehtxoko, ketxkon hatà, eryewhamnohnye komo, àwyanye. Àrwon komo yoyukhura mak nehxatxkon hatà. Àwayehxemo kom waye tanàmtaho kom hona ro haxa nehxatxkon hatà, Khoryenkomо wya. Karyhe roro harha tehtxoho kom hona ro haxa nehxatxkon hatà. ³⁶ Onà wyaro teryewhamnohsom me xarha nehxatxkon hatà, anaro heno komo, townohsom me hatà,

tàhpohxem me xarha hatà, yawaka ke tasohitosom me xarha hatà, watxa ymo yaka tahryemxem me xarha hatà. Åro wyaro teryewhamnohsom me nehxatxkon hatà, Khoryenkom hona tawyanye xenyàr ke mak hatà. ³⁷⁻³⁸ Toh ke totahaxem me nehxatxkon hatà, anaro heno komo. Tàhkotosom me nehxatxkon hatà, anaro heno komo. Katxefara wyaron ke totahaxem me nehxatxkon hatà, anaro heno komo. Tàxanhàn komo hyaye nekahtàmyatxkon hatà, anaro heno komo. Tokahtàmsom heno komo rma, àwomumra nehxatxkon hatà. Twomunke rma nehxatxkon haryhe tà, okno hutxhotho ke hatà, enyhoryehnà rma ke hatà. Ahehnaha nataryeknohyatxkon hatà, àhà ymo horye xarha hatà. Toh yowtar yaka nohtanamyatxkon hatà, yukryeka yowtar yaka xarha hatà. Ànyahpàra xarha nehxatxkon hatà. Teryewhamnohsom me xarha nehxatxkon hatà. Tanàhnohsom me xarha nehxatxkon hatà. Norohnàtho me rma haxa nehxatxkon hatà, toto komo wya. Khoryenkomomo wya haxa ryhe, ohxe rma haxa nehxatxkon hatà. Yukryeka hon kom yoho rma haxa ohxe nehxatxkon hatà, àwya.

³⁹ Khoryenkom hona nenyatxkon hatà, nyamoro heno, omeroro. Noro hona xeny me ekarymaxahonhàr me natxow hamà. Noro hona xeny rma, ewakryetxehkahnà me rma wayehtxownà hatà. Noro wya, kowakryetxhe xaxa hampànà katxhàrà rma, ewakryetxehkahnà me rma wayehtxownà hatà. ⁴⁰ Àsok tawro hana. Kakoronye nyamoro heno yonyhoryetxehkanàr xe nehxakon hamà, Khoryenkomomo. Konyhoryetxehkatxho

komo rma hutwekon hamà. Àro ke, tàwyà konyhoryetxehkantokonye, nyamoro heno xarha yonyhoryetxehkehe hampànà, noro ha.

12

Buru komo hanatanàhyaha Kohkomo katxhàrà on ha.

¹ Khoryenkom hona wenyaha kany me nehxatxkon hatà, amnyehran heno komo, thenyenohnà heno kom hatà. Khoryenkom hona xenye rotho me tenyatxow hamà. Àro ke, nyamoro heno hoko tehohkatxe.

Àsoken komo wyaro hana tehxatxow ha. Tàkràt kom hoko totkukmaxem komo wyaro tehxatxow hamà. Tàkràt kom hoko totkukmantokonye, tomyawonotho komo hnànkexow hamà, tamusnye esnàr ke. Àsok tawro hana, karyhe rma haxa tàtonàr kom xe tesnàr kom ke hamà. Àro wyaro rma rha tehtxe. Eten kom hana kowyatxow ha, Khoryenkomo hyaye, àhok kehtxoho kom hana. Àrotho kom hokohra harha tehtxe. Omeroro rma tähnànkatzé, Khoryenkom hona roro rma haxa kàwyanye xenytxoho me. Kanhanàthayam xarha tähnànkatzé. Eten kom hok hana tehohkaxemà roro me tehxatxow ha, kanhan kom hok hana. Àrotho kom hoko ehohkahnà ro me harha tehtxe.

² Txesusu ryhe tenytxe. Noro rma, Khoryenkom hona xenye ro me nehxakonà, thoko rma haxa kehohkatxho menyé. Khoryenkomo yoyuhtukaye, àhona roro rma haxa tàwyà xenyàr ke. Noro rma wayehye. Yahkotohen hona tamoyathotho rma yonàmye. Tàxanomkahnohsom me rma haxa

nehxakonà. Oseryehokahra mak nehxakonà. Nenàmtàhkaye, teryehorye roro harha tehtxoho hona ro tesnàr ke. Khoryenkom hanaka eryewtaxah harha naха, noro ha. Ehonomnà xaxa hanaka rma, howehehra eryewtaxah naха.

³ Noro xehra rma haxa nehxatxkonà, anhà komo. Atxke rma haxa neryatxkonà. Omeroro rma nenàmtàhkaye. Noro rma uhutwatxoko, enàmnye ro me rma rha oyehtxoho menye, ewankaramra roro rma oyehtxoho menye.

⁴ Anhà yarymanàr hoko manatxow hamà. Àro hoko teryewhamnohsom me manatxow hamà. Teryewhamnohsomà rma, àwayehpàra rma hak manatxow hamà. Àro ke, ewankaramra roro rma ehtxoko.

⁵ Khoryenkom karyehtan hoyeno hutwahkahpàra ehtxoko. Àro hoye ro khananàhyatxow hamà, Khoryenkom, towankaryhe kesnàr kom horà. Buru me ryhe khananàhyatxhe. Onà wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà.

Kàrà y, atxke, oyehtoko, khanatanàhyaha hampànà, kehe, Kohkomo, owyanye. Anatoko kanàhnohyan hana, atxke oyesnàr ke, kehe owyanye. Àro wyaro àway ayanàhnohnàtokonye, ekhokahra rma ehtxoho. Ahanatanàhnye kom me noro xenytxoko.

⁶ Tàwya ahanatanàhnàtokonye, tànàhnàn me oyonyhetxow hamà. Àsok tawro hana. Atxke buru kom yehtoko, nàhpokyatxow hamà, àyàm komo, àhanatanàhrà kom

horà mak ha. Àro wyaro rma rha, buru komo hanatanàhyaha, Kohkomo. Tàwyà ahanatanàhnàtokonye, buru me oyonyhetxow hamà.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà, ⁷ Teryewhamnohsom me oyehtokonye, Khoryenkomo nhanatanàhrà me manatxow hamà. Àro ke enàmtxoko. Tàwyà ahanatanàhnàtokonye, buru me oyonyhetxow hamà, noro ha. Àro wyaro rma rha tehxatxow hamà kàwyam xarha. Buru komo thanatanàhyatxow hamà, ohxe nyhe esnàr kom horà. Ahanatanàhpàn komo ehxera natxow hamà, buru komo. ⁸ Àro wyaro rma rha thanatanàhsom me natxow hamà, Khoryenkocom muru komo, omeroro. Ahanatanàhpàranye noro yehtoko, umuru mehra manatxow hamà. Owyanyè, Khoryenkocom muru uro tatoko rma, yaworohra mak màketxow hamà, àhanatanàhpànà ro me oyesnàr kom ke.

⁹ Bàryekomo me kehtokonye, kyàm komo teyukyatxkon hamà. Àwyanyè khanatanàhàtxhenye rma, teyukyatxkonà rma. Toto me nehxatxkonà, nyamoro ha. Khoryenkocom haxa ryhe, ekato me naха, kyàmkomo rma. Nyamoro yoho rma haxa toyuhsom me mpànà naха ha, noro ha. Àro ke, àwyà khanatanàhnàtokonye, eyuknye roro me rma tehtxe, ekato me karyhe kehtxoho menye. ¹⁰ Tano me ronye rma khanatanàhyatxkon hamà, nyamoro ha, kyàm kom kaxe. Bàryekomo me rma hak kehtokonye, mexe nyhe txko khanatanàhyatxkon hakahpa mà, ohxe nyhe kesnàr kom horà. Ohxe

kesnàr komo xe rma nehxatxkon haryhe mà, nyamoro ha, tehutwatxho kom hoye ro mak ha. Khoryenkom haxa ryhe, ohxe rma haxa kesnàr komo xe nay hamà, yaworo xaxa mak hamà. Àro ke khanatanàhyatxhe, noro ha, tàwyaro rma rha enyhoru ro me kehtxoho menye.

11 Thanatanàhsom me rma hak kehtokonye, eryehohra rma tehxatxow hamà, eryewru ke mak ha. Amnye, teryehorye harha mpànà tehxatxhe ha. Ohxe harha tehxatxhe, Khoryenkomo wya khanatanàhrà kom ke mak ha. Àhanatanàhsah me, teryehorye harha tehxatxhe, ohxe roro rma haxa kesnàr kom ke mak ha.

Atxke oyesnàr kom hona atakoronomatxoko katxhàrà on ha.

12 Àro ke, towankaryhe harha ehtxoko. Amotohpàra ro mak ehtxoko, ohnawonye, Ahoxemnà komo wyarohra mak ehtxoko, kàrhàn komo wyarohra mak ha. Ekaryehtotxok haxa, ohnawonye. **13** Yaworo rma haxa ehtxoko. Anar me rha ehutwahra ro mak ehtxoko. Àhrohnà komo wyaro namotohyatxow hatà, okukuru komo, tàhnawony mak ha. Nyamoro rma akoronomatxoko. Anar me rha oyehutwantokonye, akoronomahranye manatxow hamà. Manàhnohyatxow haxa hamà. Kryestu hona xenyehnà me harha meryatxow hamà. Àro wyarohra mak ehtxoko. Yaworo haxa ehtxoko, okukuru komo yonyhoryenàr horà.

14 Towahke roro oyesnàr kom hoko rma haxa ehtxoko, toto kom hoko, omeroron kom hoko.

Enyhoru ro me oyesnàr kom hoko xarha ehtxoko. Enyhoru ro mehra kehtokony haxa, Kohkom yonyhera tehxatxhe hampànà.

¹⁵ Atakoronomatxoko, Khoryenkomo hyaye oyotowrà kom hona, noro wya oyowakryehtor kom hona. Anatoko bawa yeryewru wyaro atxke natxow hana, okukuru komo. Tkukuthuyamo rma yanàhnohyatxow hana, atxke rma haxa tesnàr kom ke. Àro wyaro atxke oyesnàr kom hona mpàn xenytxoko. ¹⁶ Anaro rha wos hoko oyesnàr kom hona mpàn xenytxok xarha. Owyanye Khoryenkomo yehutwatxho xanomkahnohrà hona mpàn xenytxok xarha. Àro wyaro atxke oyesnàr kom hona atakoronomatxoko, omnyamo ro rye rma.

Esawu heno wyarohra ehtxoko. Ehonomnà me nehxakon hatà, noro heno, wahoto me tesnàr ke. Tot xe mak nexey hatà. Àro ke, ehonomnà mehra harha noteryey hatà, tot yehetho me. Ehonomnà me tehtxohotho xanomkahnohye hamà. Àro wyaro tehtoko, Khoryenkomo yehutwatxho xanomkahnohyakon hamà. Noro heno wyarohra ehtxoko. ¹⁷ Amnye, ehonomnà me harha tesnàr xe nehxakon hatà, noro heno. Tàyàmà wya, Khoryenkocom hak oyowakryeno, ehonomnà me oyehtxoho me, tawro xe nehxakon hatà. Tàrataxe ro àro wyaro tawro xe nehxakon hatà, tàyàmà wya. Àro wyaro kahra mak nexey hatà, àyàmà. Ehonomnà me harha oteryhera ro mak nehxakon hatà, Esawu heno. Àro wyaro exetxhàrànhàrà rma muhutwetxow hamà. Àro ke, noro heno wyarohra ehtxoko. Khoryenkomo yehutwatxho

xanomkahnohnye heno wyarohra ehtxoko.

*Owyanye Khoryenkomo yoyukuhtor hona mpàñ
xenytxoko katxhàrà on ha.*

¹⁸ Amnyehran heno komo ryhe, àhà ymo hona nomohtxownà hatà, Senay yàhàn hona rma hatà. Àto ehtokonye, nomokye hatà, weheto ymo, àh hona. Awaràñà ymo xarha nomokye hatà, esàñà ymo xarha, atxowowo ymo xarha. Àro wyaro nenytxownà hatà, toto heno komo. Noseryehatxkonà rma haxa mak hatà. ¹⁹ Waxuru ymo xarha yonytxatxownà hatà. Kahe yawono rwonà ymo xarha yonytxatxownà hatà. Tàwyanye enytxatxhe rma, onà wyaro nketxkon hatà, oseryehrà komo. Amna yakoro àrwomra hak nahko, noro ymo ha, ketxkon hatà, oseryehrà kom hatà. ²⁰ Onà wyaro nkahoy hatà, Khoryenkomo, Moses heno wya. Àhà ymo yahehra hak nahtxoko, owoknà komo. Àwyanye ahetxhe rma, toh ke metahetxhe ha, kahoy hatà, àwya. Àro wyaro katxho yonytxanàr xehra mak nehxatxkon hatà, toto heno komo. Ehonye rma haxa nehxakon hatà. ²¹ Moyses heno xarha noseryehyakon hatà, tànenyàr hona. Kràrànahà rma haxa, roseryehrà, kekon mak hatà, noro heno.

²² Omnyam haxa ryhe, nyamoro heno wyarohra manatxow hamà. Senay yàhàn hona omokhàrà mehtxownà hamà. Toto nenyàr me nehxakon hamà, Senay yàhànà. Toto nenyehotor hona haxa momohtxownà, ekato me. Owyanye Txesusu yahosàtxhe rma, on hona ryhe momohtxownà, Seyaw yàhàn onà katxho hona

rma, Khoryenkom yowto hona rma, tehxemà roro yowto hona rma. Xerusaryen yohon onà katxho rma àro ha, kahe yawono. Àro hona rma momohtxownà, ekato me. Àto natxhe, kahe yawon komo, Khoryenkom yanoto komo, thenyenohnà komo. Teryehorye tohsamnohsomà ro komo rma nyamoro ha. Nyamoro waka ryhe momohtxownà, ekato me mak ha. ²³ Kryestu mryenon kom waka xarha momohtxownà, nyamoro wyaro rma rha noro mryenon me oyehtxoho menye. Kryestu mryenon komo rma, Khoryenkom hokru me natxhe. Wahoto wyaro ehonomnà me natxhe. Esot komo rma, àmenhosah naha, kahe yawo. Nyamoro waka rma momohtxownà. Wahanonkano ynye ro hyaka xarha momohtxownà, ekato me. Khoryenkomo rma noro ha, omeroron komo wahanonkanye ro. Àwayehxemo heno komo yokato hyaka xarha momohtxownà, ekato me. Enyhoru heno komo rma nyamoro ha, Khoryenkomo nenyhoryetxehkatxho komo rma. ²⁴ Txesusu hyaka xarha momohtxownà, ekato me. Noro ryhe, konyhoryetxehkany kom me naha. Khoryenkomo wya, romryenon komo yonyhoryetxehkany me harha wehxaha, katxhàr hoye ro, konyhoryetxehketxhe, Txesusu. Ekamsuhkaxahonhàrà hyaka rma momohtxownà, ekato me. Noro kamsukutho rma, Akmew heno kamsukutho yoho rma haxa ohxe nay hamà. Kowakryeny kom me Khoryenkomo hutwamohsehe, Txesusu kamsukutho.

²⁵ Àro ke, owyanye Khoryenkomo yoyukuh-

tor hona mpàn xenytxoko, Amnyehra yukryeka hona nomokye hatà, Khoryenkomo, Senay yàhàn hona hatà. Àto rma, Ehsayewyana heno komo hananàhye hatà. Noro yoyukhura mak nehxatxkon hatà, nyamoro heno. Àro ke, tanàhnohsom me nehxatxkon hatà. Ekahtàmpànà ro me nehxatxkon hatà, tanàhnohnye kom hona. Amnye rma kahe yay haxa khananàhyatxhe, noro ha. Kahe yaye khananàhnye komo yoyukhura kehtokonye, nyamoro heno yoho rma haxa tanàhnohsom me tehxatxow hamà. Ekahtàmpànà ro me tehxatxow hamà, kanàhnohnye kom hona.

26 Tàwya nyamoro heno hananàhnàtoko, yukryeka yahyey hatà, Khoryenkomo, teryewrye ro tarwonàmrà ke mak hatà. Onà wyaro haxa kanyenhàr me nay hatà, tkaryehtan yawo.

Amnye yukryeka heno wahyehe xarha hampànà, towenyxa ro haxa. Yukryeka heno marmahnà, kahe heno xarha wahyehe hampànà.

Àro wyaro rma nkehe, àmenhosahonhàrà.

27 Wahyehe xarha hampànà, towenyxa ro haxa, kay hatà, Khoryenkomo. Towenyxa ro haxa katxho rma, onà wyaro katxho me rma nay hamà. Nosomtatkatxehkehe hampànà, katxho me rma nay hamà, tànakàhtothàrànhàràtho hoko, tànahyenàr hoko rma. Àrotho rma nosomtatkatxehkehe hampànà, anaro tehxemà roro me ehtxoho me. Àro rma, atahyehnà ro me mak naha.

28 Khoryenkomo yowto rma àro ha. Tehxemà roro me naha, meya roro. Noro yowto hono ro

me tehxatxhe, àmryenon me kesnàr kom ke. Àro ke noro tewakryetxe, eryehotanàhrà horà. Ohxe xaxa manay hamà, amna hoko, oyowto hon me harha amna yenyàr ke, tkatxe, àwya. Ukurunkahnà me rma noro tenytxe. Ehonomnà me xaxa rma noro tenytxe. ²⁹ Noro ryhe, anàhnohtàkano ynye me naha, weheto ymo wyaro mak ha, aknyohno ynye ymo wyaro mak ha.

13

Anaro rha hoko hananàhno yeryetxhàrà on ha.

¹ Noro rye me tehtokonye, osox natxow hamà, toto komo. Àro wyaro rma rha osoxe roro rma ehtxoko.

² Ohyakanye hawana me toto komo yomoknàtoko, nyamoro ewakryetxoko. Àsok tawro hana. Tàwyanye hawana komo yowakryentko rma, kahe yaye omohxemo rma yowakryetxkon hatà, amnyehran heno komo. Uhutwahra rma, kahe yawon komo rma yowakryetxkon hatà.

³ Watxa ymo yaka ahryemxemo komo hutwahkahpàra ehtxoko. Àro wyaron komo xarha ewakryetxoko. Nyamoro wyaro rma rha tahryemxem me osonytxoko. Àro wyaro tosonyxemà rma, ewakryetxoko. Teryewhamnohsom komo xarha ewakryetxoko. Onà wyaro rma katxoko. Anatoko nyamoro wyaro rma rha teryewhamnohsom me wehxan hana katxoko. Àro wyaro tehutwaxemà rma, nyamoro ewakryetxoko. Uhutwahkahpàranye ehtxoko.

⁴ Khehtatho komo ohxe rma haxa naha, kany me ehtxoko, omnyamo, omeroro. Kàrkomo komo y, ohetx kom hok marma ehtxoko. Woràskomo komo y, onyo kom hok marma ehtxoko. Khoryenkomo wya, tanàhnhozsom me manatzhe hampànà katxho me natxhe, anaro rha wos hokonotho komo, anar kom hetx hokonotho komo xarha, anaro rha kàrà hokonotho komo xarha, anar komo ynyo hokonotho komo xarha.

⁵ Katxhonano hoko ehohkahra ro mak ehtxoko. Eten kom hana ohyawonye rma nay ha, akatxho kom ha. Àro hoko rma teryehorye rma ehtxoko. Àsok tawro hana. Kohkomo ryhe, kowakryeny kom me nay hamà. Onà wyaro kany me nay hamà. Ohutwahkahpàranye ro mak wehxaha, ohnàñkahhranye ro mak wehxaha, kany me naha, noro ha. ⁶ Àro ke towankaryhe tehxatxow hamà. Rakoronomanye ro me naha, Kohkomo, kany me tehxatxow hamà. Noro ryhe rokurunhehe, àro ke, toto kom hona oseryehpàra wehxaha, kany me tehxatxow hamà. Rarymany komo ehxera ro mak natxow hamà, Khoryenkomo wya rokurunhonàr ke, kany me tehxatxow hamà.

⁷ Oyonye ro heno komo yexetxhàrà hutwahkahpàra ehtxoko. Khoryenkomo rwonà yokarymetxkonà, nyamoro heno, owyanye. Àsok hana nehxatxkon ha. Àsok hana wayehyatxkon ha. Khoryenkem hona rma haxa nenyatxkon hamà. Nyamoro heno hoko ehohkatxoko.

⁸ Txesusu Kryestu ryhe, àme yohà roro naha. Amnyehra, amnye rma xarha, amnye xarha, àme yohà roro naha.

9 Anar me rha ahananàhyatxow hamà, anar komo. Yaworohra ahananàhyatxow hamà. Woto yonotho hoko ahananàhyatxow hamà. Oyonkuhtohrany hak nahtxoko. Tàyweronàhyamatxhàyam yawo ro tesnàr komo xe natxow hamà, nyamoro ha. Àro hoye ro osonyhoryehra mak natxhe. Woto yonotho hoye rohra ohxe tehxatxhe, kàhnawonye, woto yonohra kehtxoho kom hoye rohra xarha. Khoryenkomo wya kowakryetxho kom hoye ro haxa ryhe ohxe tehxatxhe, kàhnawonye.

10-11 Àsok hana nehxatxkon ha, Khoryenkocom mân yonye ro yoh kom ha. Tàwyanye okno heno yotahatxhe rma, àkamsukuthuru yaryatxkon hatà, Khoryenkocom mân yaka. Enyhoru xaxa ro mak on ha, rosarà, katxhàr yaka rma naryatxkon hatà, tanhànàthàyam hoko Khoryenkomo yoseryewhokatxho me. Uhunuthuru haxa ryhe, owto hyaye moxe taknyohsom me nehxakon hatà. Tonohnà me mak nehxakon hatà. Tonohra ehtxoko katxho me rma nehxatxkon hatà, Khoryenkocom mân yonye ro komo.

Okno heno wayhàthàrà wyaro wayehye, Txesusu, tàwya konyhoryetxho menye. **12** Owto hyaye moxe rma rha wayehye. Àto rma nekamsuhkaye, tàwya támryenon komo yonyhoryetxho me. **13** Àro ke, noro wyaro rma rha tehtxe, kàwyamo. Owto hyaye mox tehtoko, tàxanomkahnohsom me nehxakon hamà. Noro wyaro rma rha, tàxanomkahnohsom me tehtxe, noro mryenon me kesnàr kom ke. **14** Àsok tawro hana. Mexehra tehxatxow hamà, tano, yukryeka ho. Mexenohnà me mak naha ha,

kowto komo, tanono. Anaro kowto kom hona ro haxa tehxatxow hamà. Amnye àto roro tehxatxhe hampànà.

¹⁵ Àro ke, Khoryenkomo tewakryetxe. Okno yàmpàra rma, kàrwonàmrà kom ke haxa tewakryetxe. Apa y, Txesus yano me ryhe amna nàrwonaha, ayakoro, kany me roro tehtxe. Ohxe xaxa manaha, amna yowakryeny me manaha omoro, apa y, kany me roro tehtxe. ¹⁶ Toto komo ewakryetxoko, àkatxhomnàrtho komo, ànyahpànàtho komo xarha. Akatxho kom hoye tàmtxoko, àwyanye. Anyahrà kom hoye tàmtxoko, àwyanye. Àro wyaro owyanye ewakryetxho komo rma, ohxe naha, Khoryenkomo wya, okno yàmtoho yoho rma haxa mak ha.

¹⁷ Oyonye ro komo eyuhtxoko. Àrwon kom yawo ro rma haxa ehtxoko. Oyonyatxow hamà, ohnawonye ohxe oyesnàr kom horà. Àsok hana oyonyàr kom hok natxow ha, ohxe hana, ohxehra haxa hana. Àhok texetxhàyamotho hoko noskarymetxhe hampànà, Khoryenkomo wya, amnye. Ohxe àhok tehtokonye, teryehorye natxow hamà. Àro ke, nyamoro eyuhtxoko, ohxe àhok ehtxoho menye, teryehorye ehtxoho menye. Eryehohra haxa ehtokonye, eryehohra rma rha manatzow hamà, omnyamotho xarha.

¹⁸ Khoryenkocom yakoro orwonàmtxoko, rohoko. Rohnawo yaworo ryehutwantoko, ohxe wehxan hamà kany me wehxaha. Ohxe roro ryesnàr xe wehxaha. Àro ke orwonàmtxoko, rohoko. ¹⁹ Romoknàr xe harha wehxaha, ohyakanye. Àro

ke, orwonàmtxoko nyhe, àkehe, teryewrye ro, owyanye, mexehra romohtoho me.

Kàrwonaha Khoryenkom yakoro ohokonye katxhàrà on ha.

²⁰ Kàrwonaha, Khoryenkom yakoro, ohokonye. Teryehorye roro keny komo rma noro ha. Àwayehxemo kom waye Txesusu yanàmye. Kohkomo rma yanàmye. Nekamsuhkaye, Txesusu, tàwya konyhoryetxehkatxho menye. Khoryenkomo wya, romryenon komo yonyhoryetxehkany me harha wehxaha, katxho roro me keryatxhe, tekamsuhkanàr ke. Àro hoye ro, tàmryenon komo yonye ro me naha, noro ha, kahneru yonye ro komo wyaro mak ha, nyamoro yoho rma haxa mak ha.

²¹ Noro yanàmnyenhàrà rma yakoro kàrwonaha, ohokonye. Apa y, ohxe roro txetxoko, oyoyuknye ro me ehtxoho menye, àkehe, àwya, ohokonye. Apa y, àsok kom hana ohxe roro esnàr komo xe manay ha, anar me rha oyehutwatxho hoye ro hana. Àro wyaro rma hak ohxe roro nahtxoko. Txesusu Kryestu hak nakoronomatxowà, ewan yawonye, ohxe roro ehtxoho menye, àkehe, àwya, ohokonye. Ehonomnà me xaxa naha katxho roro me hak nahko, noro ha. Àro wyaro hamà tkatxe.

²² Rowtà komo y, onà wyaro àkehe, owyanye, teryewrye ro. On yawo khananàhtxowà, rokaryehtan yawo. Àhokahra enytxatxoko nyhe. Àsok tawro hana. Kawohra nay hamà, rokaryehtanà.

²³ Txemohtyo yokaytà yonytxanàr xe wehxaha, owyanye. Watxa ymo yaye enampatakaxah me harha naha, noro ha, kowtà komo. Rohyaka

noro yomoknàr hona ro wehxaha. Mexehra tomokàtxhe, rakoro nomokyaha, ohyakanye. Oyonyxenye amna nomokyaha.

²⁴ Ohnàn kom yaw nay hatà katxoko, rohoko, oyonye ro komo wya, anar komo wya xarha, Txesusu mryenon komo wya, omeroron komo wya. Ohnàn kom yawo rma rha natxow hatà, tanon komo. Etarya yamtar hoye omohxemo komo rma nyamoro ha.

²⁵ Towahke xaxa nay hamà, Kohkomo, khokonye. Àro wyaro towahke noro yehtxoho hutwanàr xe roro wehxaha, owyanye, omeroron komo wya.

Khoryenkom Karyehtanà
New Testament in Hixkaryána (BR:hix:Hixkaryána)
copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Hixkaryána

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hixkaryána [hix], Brazil

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Hixkaryána

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

d753c786-1774-5470-99e4-f5f0c0f85123